

GÖTEBORGS UNIVERSITET

”Roligt, pirrigt och spännande”

- En studie om elevers syn på de nationella proven i matematik i årskurs 3

Johanna Olsson

Självständigt arbete L3XA1A

Handledare: Maria Åström

Examinator: Florenda Gallos Cronberg

Rapportnummer: VT17-2930-042-L3XA1A

Sammanfattning

Titel: Roligt, pirrigt och spännande- en studie om elevers syn på de nationella proven i matematik i årskurs 3.

English title: Fun, jittery and exciting- a study about pupils' views on the national tests in mathematics in grade 3.

Författare: Johanna Olsson

Typ av arbete: Examensarbete på avancerad nivå (15 hp)

Handledare: Maria Åström

Examinator: Florenda Gallos Cronberg

Rapportnummer: VT17-2930-042-L3XA1A

Nyckelord: Nationella prov, matematik, årskurs 3, elevhälsa, elevperspektiv, lärares påverkan

Arbetet behandlar ett elevperspektiv gällande de nationella proven i matematik i årskurs 3. Det tycktes finnas lite forskning kring hur elever påverkas och uppfattar de nationella proven och syftet med arbetet är att undersöka detta på ett djupare plan. Tidigare forskning ställer sig kritiskt till de nationella proven och vilka negativa konsekvenser de kan ge eleverna. En dålig upplevelse av proven kan blockera elevernas inläring i ämnet och stämpla dem som dåliga i matematik. Däremot visar Skolverket att en positiv attityd till de nationella proven förekommer hos lärare och elever. Frågeställningarna undersöker vad elevers syn är på proven samt vilken betydelse lärarens förberedelser kan tänkas påverka och betyda för eleverna. Studien grundar sig i en kvantitativ metod. Två klasser i årskurs 3 svarade på en enkätundersökning om hur de upplevde de nationella proven i matematik efter att de hade genomfört alla delprov. Resultatet är att elever upplever en viss stress och nervositet och ser de nationella proven som viktiga för deras lärare. En strävan om att få bästa möjliga resultat på proven vilket kan bidra till eleverna känner sig pressade. Det tycks också vara oeniga åsikter kring hur eleverna uppfattar deras samtal om proven med deras lärare. Generellt sett har eleverna i undersökningen en positiv syn på proven. I klasserna är trivseln i skolan hög och många elever känner sig förberedda att skriva proven. Det tycks att lärarens förberedelser innan proven kan påverka elevernas inställning till proven. Detta kan från en pedagogisk perspektiv få en didaktisk betydelse. Lärare är kritiska till den lärarinformation som medföljer de nationella proven då den ses som otydlig av många. Förslagsvis bör lärare få mer tydliga riktlinjer i hur de ska förbereda sina elever för de nationella proven i matematik. Detta skulle kunna leda till en vinst för elevers psykiska hälsa och ett högre resultat på proven är möjligt.

Innehåll

1. Inledning	1
2. Syfte och frågeställning	2
2.1 Syfte	2
2.2 Frågeställning	2
3. Litteraturgenomgång	2
3.1 De nationella provens syfte	2
3.2 Kritiska röster	3
3.3 Bedömning och resultatfokus	3
3.4 Elevhälsa	5
3.5 Lärares förhållningssätt till de nationella proven	6
3.6 Elevers förhållningssätt till de nationella proven	7
3.7 Teoretiskt ramverk	9
4 Metod och material	9
4.1 Val av metod	9
4.2 Urval, genomförande och datainsamling	9
4.3 Att konstruera en enkät	10
4.4 Etiska ställningstaganden	11
4.5 Metoddiskussion	12
5 Resultat	13
5.1 Resultat av enkätundersökning	13
5.1.1 Elevperspektiv- Hur kände eleverna innan de nationella proven i matematik?	13
5.1.2 Elevperspektiv- resultatfokus	14
5.1.3 Elevperspektiv- Hur kände eleverna efter de nationella proven i matematik?	15
5.2 Elevers egna ord om de nationella proven i matematik	15
5.3 Lärares förhållningssätt	16
6 Analys	18
6.1 Att analysera resultatet	18
6.2 Elevernas känslor- stress, resultat och prestation	18
6.3 Elevernas egna ord	19
6.4 Lärares påverkan	20
7 Sammanfattning	20
7.1 Sammanfattning av resultat och analys	20
7.2 Slutsatser	22
7.3 Reflektioner	22
7.3.1 Egna reflektioner och fortsatta funderingar	23
7.3.2 Svaghet och ett annat resultat	24
7.3.3 Fortsatt forskning	25
7.3.4 Didaktiska konsekvenser	25
7.4 Avslutning	25
8. Referenser	27
8.1 Elektroniska referenser	27
8.2 Tryckta referenser	28
9. Bilaga	29
9.1 Följebrev till enkätundersökningen	29
9.2 Enkätundersökning	30
9.3 Resultat av enkätundersökning	32

1. Inledning

Skolverkets (2016a) syfte med de nationella proven i årskurs tre är att hjälpa lärare i deras bedömning och undervisning. Med proven får lärarna underlag för en rättvis och likvärdig bedömning samt att de tidigt synliggör elever som inte når upp till kunskapskraven i de berörda ämnena. Utifrån detta ska eleverna snabbt få tillgång till stöd och hjälpinsatser. Proven fungerar även som en utvärdering för lärarnas undervisning och proven mäter också kunskapsnivån i olika kommuner och landet. Som pedagog blir syftet tydligt och det finns mycket information till varför de nationella proven finns. Det finns också undersökningar och fakta som visar vad lärares attityd och syn är gällande proven. Däremot finns en mer begränsad information om vad elever tycker om proven samt hur och varför detta elevperspektiv uppstår.

Under vårterminen år 2010 gjordes de första nationella proven i årskurs tre (Utbildningsdepartementet, 2015). Regeringen (2011) menar att de nationella proven ska göras på ett rättssäkert och likartat sätt. Genom ett sådant sätt får eleverna en chans att lyckas så bra som möjligt på de nationella proven. De menar att det endast är då som lärare kan möjliggöra en likvärdig och rättvis bedömning. I följd med detta kan en legitim jämförelse ske på en kommunal och nationell nivå.

Redan som elev i grundskolan väcktes ett intresse för de nationella proven hos mig. Då var det en stor händelse i klassen och på skolan. De sades att viktiga prov skulle genomföras för att mäta vår kunskap, men också för att jämföras med andra skolor och kommuner. Däremot fick vi inte någon bra förklaring eller information kring vad proven egentligen innebar för oss som elever. Många trodde att resultatet på proven var avgörande om en fick fortsätta uppåt i en högre årskurs eller istället gå om en klass. Genom hela min skolgång har resultatet på de nationella proven kopplats till vilken betyg som har satts i det gällande ämnet. Detta bidrog till en extrem press och stress inför proven. På grund av detta har en högst komplicerad relation till proven uppstått för mig. Det är förståeligt att elever känner sig oroliga inför proven. Samtidigt är syftet med de nationella proven att stödja och försäkra att eleverna får en bra utbildning. (Skolverket, 2016a)

Med ett examensarbete i tankarna kom de nationella proven i åtanke när jag skulle bestämma ämne att skriva om. När jag sedan läste in mig mer på ämnet fanns det inte mycket information om hur eleverna upplever proven. Inte heller fanns det mycket information om vilket förhållningssätt lärare kan tänkas ha när de diskuterar de nationella proven med sina elever för att underlätta situationen för dem. Under min senaste VFU var jag i två klasser som går i årskurs tre och det blev uppenbart för mig att arbetet skulle handla om de nationella proven. Det kändes som att inte mycket hade förändrats från min egen tid i grundskolan. Med en positiv syn gällande proven från Skolverket och till viss del också från lärare blev min egen syn på proven perplex då eleverna till viss del visade en negativ inställning innan proven.

Studien undersöker olika perspektiv på de nationella proven och grundar sig till stor del på Skolverket, regeringen och statens offentliga utredningar (SOU, 2016:25). Röster från forskare lyfts också och en elevundersökning är i fokus för arbetet.

2. Syfte och frågeställning

2.1 Syfte

I årskurs tre har eleverna nationella prov i svenska och matematik. För att koppla detta arbete till min tidigare litteraturstudie har jag valt att fokusera på de nationella proven i ämnet matematik. Informationen som finns om de nationella proven i matematik utgår oftast från ett vuxet perspektiv och som pedagog och vuxen förstås syftet med proven. Även vad som görs för att utveckla proven samt hur skolors och kommuners resultat jämförs blir tydligare från en pedagogs perspektiv. Från Skolverkets (2016a) sida är ett huvudsyfte med proven att kunna ge en rättvis och likvärdig bedömning som möjliggör att alla elever når målen. Det redovisas också om att eleverna i årskurs tre har en positiv syn på proven. Däremot finns det färre anvisningar om vad de säger om proven och om något kan vara negativt. Det saknas också om det finns några viktiga aspekter att tänka på som lärare och hur det kan påverka elevernas inställning. Min studie kommer därför att undersöka vad elevers syn är på de nationella proven i matematik i årskurs tre. Arbetet försöker också ta reda på om lärare kan påverka sina elever till att ha en positiv syn på proven.

2.2 Frågeställning

- Vad är elevers syn på de nationella proven i matematik i årskurs tre?
- Kan lärare påverka elevernas inställning till proven?

3. Litteraturgenomgång

3.1 De nationella provens syfte

De nationella proven i årskurs tre finns i ämnena matematik, svenska och svenska som andra språk. Sammanlagt är proven uppdelade i 15 stycken delprov och tar mellan 11 till 12 timmar att genomföra (SOU 2016:25). Syftet med proven är att tidigt uppmärksamma de elever som inte når upp till kunskapskraven och således kunna ge dem stöd och hjälp. Regeringen (2011) och Regeringskansliet (2015) vill försäkra sig om att eleverna får de grundläggande kunskaper i språket och matematik de bör ha. Med att genomföra de nationella proven och med dess bedömningsunderlag kan lärare och skola se till att utveckla såväl organisationen i skolan som lärares egen undervisning. Det centrala målet med att ha infört de nationella proven i årskurs tre är att lärares och skolors utvärdering och utveckling ska stödjas genom fler bestämda tillfällen i form av centralt styrda prov menar Regeringskansliet. (2015)

Enligt Statens Offentliga Utredningar (2016:25) är det rektorns ansvar att beställa proven. Det är också den som bestämmer om ett speciellt stöd ska ges till en elev. Förslutna prov får öppnas av lärare tidigast dagen innan bestämt provdatum och med varje prov medföljer också en lärarinformation. Det är sedan lärarens ansvar att arbeta med denna information i ett förberedande syfte. Att de nationella proven inte är slutprov eller examensprov är något som uppmärksammas i utredningen. De nationella proven ger endast en inblick i en del av de mål som läroplanen innehåller. Alltså kan inte proven täcka och belysa en elevs hela kunskapsnivå i ett ämne. De nationella proven har ersatt standard- och examensprov, vilka var så kallade high stakes test. High stakes test innebär prov som har en avgörande betydelse för provtagaren och kan påverka dennes framtid genom ett betyg eller bedömning. Dessa prov kunde mer eller mindre avgöra en elevs slutgiltiga betyg och satte en enorm press på eleven.

Med de nationella proven ska detta ha upphört, då proven endast kan hjälpa till att stödja en del av en samlad bedömning som läraren gör.

De nationella proven i årskurs tre har som ett huvudsyfte att upptäcka de elever som är i behov av extra stöd. Detta stöd kan se olika ut och vara kortsiktigt och situationsbundet eller ske på en långsiktig nivå. Ett extra stöd kan exempelvis innebära att läraren har ett visst förhållningssätt gällande proven. Det kan också vara att en elev behöver en annan struktur under en provsituation i form av en annan gruppammansättning eller mer tid på proven. Helheten och sammanhanget är viktigt för att upptäcka stödet även om det är den ensamma individen som tar del av de extra anpassningarna som görs antyder Bagger (2015).

3.2 Kritiska röster

Den nuvarande läroplanen, Lgr 11 och dess kunskapssyn menar Lundahl (2012) ställer nya krav på hur bedömning sker. Eleverna ska ha kunskap som fungerar situationsbundet samtidigt som den har kulturella och funktionella krav. Lärare ska bedöma eleverna efter hur de handlar med den kunskap de får förmedlat till sig. Han menar att en fråga om giltighet för proven väcks istället för fokus kring att mäta resultat. Lundahl (2012) förklarar att lärare och elever anpassar sig efter de centralt styrda provens konstruktion för att gynna läroplanens mål.

Lundahl (2010) har granskat olika undersökningar och avhandlingar som Skolverket har gjort om de nationella proven. Han vill se och kunna jämföra om syftet med proven får det genomslag som Skolverket önskar att ha i praktiken. Han menar att vi fortfarande inte vet om proven tjänar sina didaktiska syften. Det finns fortfarande lite insyn om hur lärare använder sig av proven eller om lärare och elever utvecklar sin kunskap och kompetens genom att ha proven. Lundahl (2010) ställer sig frågande till hur lärare gör i de ämnen där de nationella proven inte förkommer. Han menar att lärarna ändå synliggör sina elever i de ämnena samtidigt som de strävar mot kunskapsmålen som finns i läroplanen.

Statens offentliga utredningar (SOU, 2016:25) menar att provsystemet för de nationella proven kan vara problematiskt. Då de nationella proven byggs upp av flera olika delar bidrar det inte alltid till en helhetssyn. Detta kan få konsekvenser om en del av provet skulle behöva ändras. Då skulle också kanske andra delar behöva anpassas till den ändringen. Det finns fortfarande även en viss otydlighet kring hur bedömningsstöden och betygen kan samverka. Samtidigt kan det ifrågasättas vad syftet med proven egentligen är då de kanske inte ger utdelning för all tid de kräver av lärare och elever.

3.3 Bedömning och resultatfokus

I uppsatsen används Hodgen och Williams (2006) tolkning på en formativ bedömning. De menar att en formativ bedömnings mål är att utveckla och stödja eleverna. Detta görs genom att ge feedback i form av dialoger och en bedömning som återkopplas med deras kunskap. Lärarna som arbetar formativt är intresserade av det rätta svaret men en huvudfokus handlar om ta reda på hur eleverna tänker. Vad som anses vara rätt och fel diskuteras och eleverna får med en formativ bedömning återkoppling på vad de kan utveckla i form av exempelvis kommentarer. Bedömningen är formativ när undervisningen anpassas så att eleverna kan utveckla sitt lärande. Skolverket (2011) menar att en summativ bedömning är en sammanfattning av vad eleverna kan. Detta kan vara i form av betyg, omdöme eller poäng. De

nationella proven är således av en summativ karaktär eftersom de ger ett resultat. När läraren använder resultaten för att utveckla sin undervisning skapas ett formativt lärande.

Lundahl (2010) menar att de nationella proven är uppskattade samtidigt som vi har lite information om hur de används i praktiken av lärare. De nationella proven är centralstyrda och mäter resultat utifrån ett summativt perspektiv. Genom den bedömningen och formen är det svårare att i praktiken använda proven i formativa och utvecklande syften. Detta medför att eleverna och lärare fortfarande kan se de nationella proven som prov där det är en hög insats, eller som så kallade high stake testing. De måste då prestera bra för att nå ett bra resultat. När sådana prov används får det en negativ effekt på lågpresterande elever då det leder till en sämre självkänsla hos dem.

Forskning visar också att de formativa bedömningarna inte längre får samma betydelse hos eleverna. De anses inte vara lika viktiga eftersom resultaten på proven är summativa och ger en viss poäng istället för en mer formativ och utvecklande kommentar. Eleverna börjar då fokusera på vad en summativ bedömning betyder eftersom det är en sådan bedömning de får i sina kommande betyg. Även lärare påverkas av dessa prov med hög insats. De styr sina lektioner efter vilka kunskaper som eftersträvas på proven och lektionerna blir inte lika fria för egen reflektion för eleverna (Lundahl, 2010). Bagger (2015) instämmer i att elever kan uppleva proven som att något står på spel och detta bidrar till att exkludera de elever som presterar med ett lägre resultat. Däremot finns det en större chans att högpresterande elever utmanas på ett positivt sätt av dessa prov med hög insats. De blir oftast inte lika nervösa av att testa sin kunskap på prov. Författaren förklarar dock att det inte alltid är så, men det blir de lågpresterande eleverna som i större utsträckning blir åsidosatta genom sådana prov. Den bedömning som följer high stake testing är framförallt summativ. Bagger (2015) menar att det finns en generell tolkning av att en summativ bedömning och sådana prover har en negativ effekt på yngre elever och de elever som är i behov av särskilt stöd.

Hodgen och William (2006) menar att en summativ bedömning och antalet rätt på ett prov inte hjälper eleven att utveckla sina kunskaper. De säger att antalet rätt på ett prov inte ger eleverna förslag på hur deras arbete ska utvecklas. Det kan skapa en konkurrens mellan elever istället för att bidra till en personlig utveckling. Inte heller ger antalet rätt som bedömning på ett prov motivation som hjälper de lågpresterande eleverna eller en motivation som utmanar de högpresterande eleverna. Ett förslag är att läraren istället använder de summativa proven på ett formativt sätt genom att aktivera eleverna på olika sätt. Den summativa mätningen som synliggörs på prov kan utvecklas till ett formativt lärande. Till exempel kan eleverna parvis arbeta tillsammans för att hitta olika lösningar. Eleverna kan också skriva provet individuellt för att sedan hitta någon klasskompis som har svarat på ett annat sätt med mera. Genom att låta eleverna vara aktiva i sitt lärande samt att de får feedback från olika personer, utvecklas en metakognition för sitt eget lärande.

Att de nationella proven fyller sitt syfte med att jämföra resultat och mäta kommuner och skolors utveckling säger Lundahl (2010) är legitimt. Men frågan om hur dessa prov påverkar eleverna åt ett negativt håll vare sig de är låg- eller högpresterande är en annan synpunkt som resultatstyrningen måste ställa sig mot. Han menar att även om vi följer läroplanen riskerar proven att bli en begränsning i utrymmet för lärandet. Bagger (2015) menar att det praktiska

arbetet i klassrummet ändras efter de nationella proven. Hon förklarar att när marknaden styr blir de nationella proven en viktig faktor för skolan. Varje skola vill visa att de har ett så högt resultat på proven som möjligt samt att detta då bevisar att just deras skola är bra och ger eleverna en väl godtagbar kunskap. Däremot minskar detta lärarnas självständighet och den bedömning och prestationsfokus som skapas kan bidra till att eleverna känner av en stress som inte är positiv. Bagger (2015) vill därför utreda vad de nationella proven i matematik i årskurs tre egentligen gör med eleverna mer än att mäta deras kunskap på ett högst resultatstyrt sätt.

Enligt Lundahls et al. (2015) studie om de nationella proven har det framkommit att lärare förbereder sina elever att skriva de nationella proven på olika sätt. Detta görs för att lugna eleverna och dämpa deras nervositet och stress angående proven. Samtidigt fördjupar förberedelser elevernas kunskap i ämnet och de har en större chans att få ett bra resultat på proven. För att detta ska lyckas använder många lärare tidigare prov på ett formativt sätt där eleverna får öva och samtala om bedömning. Då de nationella proven ofta görs sent på terminen är det svårt för lärare att hinna med att arbeta formativt med proven efter att eleverna har genomfört alla delar. De önskar att mer tid fanns för ett formativt efterarbete så att elevernas kunskaper kunde utvecklas mer. Däremot menar lärare att en långsiktig formativ utveckling är möjlig när nationella prov görs i fler årskurser. Då har eleverna och lärare de tidigare proven att jämföra med deras nuvarande kunskaper och en bra grund för vad de behöver utveckla mer kan möjliggöras. I matematik är lärare också speciellt positiva till att deras egen undervisning kan förbättras till nästkommande elever då proven ses som en utvärdering på deras egen undervisning.

3.4 Elevhälsa

Tidigare forskning och studier som gjorts av Skolverket (2010) visar att det är 13% av eleverna i skolan som i helhet känner sig stressade. Denna siffra håller sig runt samma nivå varje år samma undersökning görs. I de yngre åldrarna känner både pojkar och flickor av stress lika mycket. Det är först i de högre årskurserna en skillnad mellan könen syns när det handlar om stress. De mest vanliga orsakerna till att eleverna känner sig stressade i skolan oavsett ålder är på grund av läxor, läxförhör, prov och betyg samt en egen press vissa elever har på sig själva. Detta visar den forskning Skolverket har gjort om elevers attityder till skolan (Skolverket, 2016b).

Nilsson (2014) redovisar i sin artikel för Skolverket hur en försämring av barns psykiska ohälsa inte är så stor som de erfarande. Däremot menar de att ytterligare forskning behövs i åldersgruppen 6 till 13 år. Artikelnen visar hur äldre barn mår sämre än yngre, och hur flickors upplevelser mer stress än pojkar. När flickor är stressade eller ledsna vänder de sina känslor inåt medan pojkar vänder sina känslor utåt och blir mer utåtagerande. Båda dessa sätt att agera försvårar deras skolgång. Lärare har en förmåga att lösa den stress som elever känner i relation till skolan genom att öva på stresshantering. Således försöker de utveckla ett sätt att hantera den redan upplevda stressen hos eleverna. Artikelnen lyfter kritik mot hur skolan som organisation och lärares förhållningssätt kan skapa en stress för elever utan en djupare förståelse eller reflektion kring hur stressen uppkommer. Hon menar att för att minska elevers stress i skolan bör skolor använda ett främjande perspektiv. Genom detta skapas ett gott skolklimat där elever känner en delaktighet och motivation med en minskad känsla av stress.

Detta gör alla till vinnare. Nilsson (2014) gör också skillnad på barnets egna perspektiv och ett barnperspektiv. Barnets egna perspektiv utgår från att barnet själv sätter ord på sina känslor och uppfattningar. Ett barnperspektiv är istället när den vuxne tolkar det barnet säger och gör och förklarar detta med vuxna ord. Båda dessa perspektiv är viktiga att ha i åtanke när elevhälsan utvärderas och ska utvecklas.

Robson (2013) visar genom forskning från statistiska centralbyrån (scb) att en tredjedel av eleverna i åldrarna 10-12 år känner sig stressade i skolan. Denna stress kommer framför allt från läxor och prov. Desto äldre eleverna blir desto fler elever svarar att de känner sig stressade. Då tillkommer det att betyg och krav de ställer på sig själva samt krav de känner från lärare och familj gör dem stressade. Stressen som eleverna känner gör att de får huvudvärk, ont i magen och sömnsvårigheter. Detta leder i sin tur till att deras koncentrationsförmåga försämras i skolan.

Stress upplevs olika för människor. Vissa känner sig extra kapabla att prestera när de är stressade medan andra blir blockerade av stress. Är stressen kortvarig kan den således höja prestationsförmågan för vissa personer. De kan då lösa uppgifter och utmaningar på ett snabbare och effektivare sätt. Om stress upplevs under en längre tid utan en chans till återhämtning får det dock en negativ effekt på människan. Det är med en långvarig stress under flera månader som ger människor hälsoproblem. Dessa hälsoproblem kan exempelvis vara huvud- och magvärk, ångest och förlorad motivation och koncentration sammanfattar Vårdguiden (2014).

3.5 Lärares förhållningssätt till de nationella proven

Med fokus på de nationella proven kan lärares undervisning bli märkbart påverkad menar Statens Offentliga Utredningar (SOU 2016:25). Positiva aspekter kan vara att lärare övar sina elever att kommunicera och uttrycka sig på flera olika sätt då de vet att de nationella proven är inriktade på olika delar. Lärare och elever är generellt positivt inställda till de nationella proven. Lärarna tycker att proven fungerar bra som ett bedömningsstöd. De tycker också att kraven för att uppfylla målen är rimliga. De kan hjälpa till att stödja deras bedömning av elever eller uppmärksamma något de har missat.

Skolverkets mätningar uppger att det tar ca 70 minuter för en lärare att bedöma en elevs alla delprov i matematik i årskurs tre (SOU 2016:25). Lärare är kritiska till denna tidsåtgång. En annan stark kritik från lärarna är att den övriga undervisningen blir negativt påverkad av proven. I en undersökning av Lärarförbundet (2014) svarade 60% av lärarna att deras övriga undervisning blev negativt påverkad av de nationella proven. Det är framför allt grundskolelärare som är kritiska då två av tre lärare menar att deras undervisning blir påverkad negativ på grund av de nationella proven (SOU 2016:25).

Elevernas inställning blir negativ till proven när många blir stressade av dem. Statens Offentliga Utredningar (SOU 2016:25) skriver om en undersökning från Skolverket som genomfördes 2004 vilket undersökte vad barn i de lägre åldrarna tyckte om de nationella proven. Deras syn var som helhet positiv då proven täckte deras kunskaper bra och de var inte alltför långa. Däremot kände de att lärarna överdramatiserade provens roll och den betydelse de hade. Detta förde med sig en del stress till eleverna. I utredningen ges det förslag på

åtgärder som kan göras för att minska på den stress som elever känner. Skolan och lärarna bör vara tydliga med syftet gällande proven och varför eleverna ska genomföra proven. De ska också vara väl insatta i hur genomförandet av proven ska gå tillväga. En bra planering som kan vara ämnesövergripande så att läxor, inlämningar och annat arbete synkroniseras med de nationella proven kan också underlätta för eleverna. Att också lärarna har visat tidigare nationella prov samt arbetat med dessa med eleverna kan minska den upplevda stressen. De bidrar också till att eleverna känner sig väl förbereda.

Lärarinformationen som kommer med de nationella proven har också kritiserats av lärare då den är otydlig och fokuserar på olika saker i olika ämnen. Har en lärare flera ämnen upplever den ofta att informationen om hanteringen och bedömningen ser mycket olika ut. Detta är något som statens offentliga utredningar vill utreda vidare. Målet är att göra informationen om de nationella proven för lärare så bra och tydlig som möjligt samt att hanteringen ska få en likvärdig användning. Det förekommer att lärare uppfattar proven som otydliga. De förstår inte syftet med proven då informationen som medföljer inte är tillräcklig enligt dem. De förslag som görs är bland annat att omvandla de nationella proven i årskurs tre till diagnoser. De vill också lägga mer fokus på att proven och diagnoserna är bedömningsstöd. Ett förslag är att genomföra proven tidigare under året så att eventuellt stöd och åtgärder kan sättas in för elever tidigare (SOU 2016:25).

På PRIM-gruppen (2015) finns det en kort text författad med information om lärarhantering av de nationella proven i årskurs tre för matematik. Den handlar om stöd och anpassningar som kan göras. För att avdramatisera de nationella proven i matematik samt för att visa hur det ser ut kan lärare använda sig av tidigare prov och uppgifter. Detta kan få elever att känna sig lugnare.

3.6 Elevers förhållningssätt till de nationella proven

Elever uppfattar de nationella proven i matematik i årskurs tre olika (Bagger, 2015). Vissa är helt neutrala inför att ha dem, vissa tycker det är roligt och spännande medan andra är otroligt nervösa och stressade. Då provsituationer blir allt vanligare är det viktigt att undersöka vad som kan underlättas för eleverna i dessa situationer. Då får eleverna en större chans att få samma förutsättningar att lyckas. Det resultat en elev får på de nationella proven kan påverkas av elevens förmågor, hur provet är konstruerat samt dess giltighet och en social rättvisa.

I en artikel i det Pedagogiska magasinet förklarar forskarna Sjöberg och Silfver (2014) hur elever i årskurs tre uppfattar de nationella proven i matematik. De har sett hur elever är stressade och känner ångslan på grund av proven. Detta förekommer innan, under och efter provens gång. Under proven har de märkt att elever betar sig annorlunda än när de annars räknar matematik på en lektion. Till exempel kan elever gråta, stöna, göra sönder proven och få koncentrationssvårigheter. Det har bland annat att göra med att eleverna inte är vana vid att sitta på ett speciellt avskärmat sätt som är typiskt för en provsituation. Författarna menar också att eleverna får en annan syn på sina lärare. Lärare får och kan inte längre ge den hjälp och stöttning som eleverna är vana vid. Författarna har i sin studie kommit fram till att nästan alla elever påverkas av att ha nationella prov i matematik. Många var oroliga inför proven och trodde att de skulle behöva gå om en klass om de inte fick ett godkänt resultat. Detta medförde att proven blev en negativ upplevelse för många elever, oberoende av om de

vanligtvis var låg- eller högpressterande i ämnet. Det blir vanligt att proven ses som extremt viktiga för eleverna och då underpresterar de på proven eftersom de har blivit blockerade av sådana negativa tankar. Sjöberg och Silfver (2014) ställer sig frågande till om de nationella proven i matematik stjälpelers utveckling i ämnet snarare än hjälper den. De menar att en negativ självbild som många elever kan få från de nationella proven i matematik i klass tre gör att de ser ämnet och provsituationer som något de aldrig kommer att klara av. En negativ inställning hos eleverna kan göra att elevernas matematiska utveckling inte får samma chans att lyckas i framtiden.

Elever kan känna att en stress och press skapas hos dem när undervisningen innan proven också tar en stor del av den vanliga undervisningen. Att lärare pratar om proven för mycket har i Lundahls et al. (2015) studie visat att en tvådelad syn på förberedelserna kan ges. Lärare vill förbereda sina elever så gott som möjligt samtidigt som eleverna kan känna en stor press på sig. Proven blir istället förstörade i elevernas syn. Från ett elevperspektiv kan de nationella proven i matematik försumma de elever som har en bra ämneskunskap men som är svagare i att uttrycka sig i skrift samt läsa. Att en muntlig del i matematikproven har lagts till ska därför ge alla elever en större chans att kunna visa sin kunskap i ämnet.

I en intervju av Sveriges radio (2014a) samtalar tre elever om deras uppfattning av de nationella proven i årskurs tre. Det visade sig att en vanlig uppfattning var att eleverna var nervösa över att ha proven. Dessutom trodde många att de skulle behöva gå om en klass om de inte fick ett godkänt resultat. Eleverna hade pratat med andra elever och kompisar om vad de trodde kunde komma på proven och fått en uppfattning av att proven skulle vara svårare än vad de var.

Johanssons (2014b) reportage med Sveriges radio intervjuas elever, forskarna Sjöberg och Silfver och Skolverkets chef för prov och bedömning Karin Hector-Stahre, om de nationella proven i matematik i årskurs tre. Hon förklarar hur skolverket skriver om hur ingen elev ska känna oro inför att ha proven. Det är lärares och skolors jobb att se till att alla elever känner sig förberedda. Forskarna Sjöberg och Silfver berättar för Johansson om att de i sin forskning har sett att många elever är besvärade när de skriver proven. Om dåliga erfarenheter skapas av proven kan detta påverka eleverna negativt i framtiden genom att de då har stämplat sig själva som dåliga i matematik. Forskarna menar också att lärarna redan har synliggjort vilka elever som behöver mer stöd. Provet kanske inte kan komplettera deras bedömning i en bred utsträckning. Det syntes också att vuxna och barn pratar om proven utifrån olika perspektiv. Eleverna tog del av hörsägner om hur svåra proven var. Många trodde att de var tvungna att gå om en klass om de inte klarade proven eller att ett dåligt resultat påverkar deras framtida jobbchanser. Eleverna som blir intervjuade tyckte det var spännande och kul att skriva proven men de sympatiserar med elever som har svårt i matematik och de som inte gillar att skriva prov. Under intervjun framkommer det att de själva också kan känna en viss oro och nervositet. Intervjun avslutas med ord från Skolverkets chef för prov och bedömning, Karin Hector-Stahre som menar att provtillfället och förberedelsen av proven är kritiska. Proven ska avdramatiseras för att eleverna inte ska uppleva stress och press. Hon menar också att den information som Skolverket sänder med lärarinformationen räcker. Lärarna kan exempelvis hjälpa eleverna i behov genom att låta dem sitta i mindre grupper och skriva proven. Hon

menar också att lärarens förhållningssätt till proven påverkar elevernas syn på proven. (Johansson, 2014b)

3.7 Teoretiskt ramverk

Den forskningsstrategi arbetet utgår från är ett deduktivt synsätt, då en hypotes uppstod utifrån min tidigare praktikperiod. En prövning sker i form av en kvantitativ undersökning utifrån den bakgrundsinformation som beskrivs tidigare i texten. Bryman (2011) menar att en kvantitativ metod ofta fördelaktigt förknippas med en deduktiv strategi. Kvantitativ forskning innehåller ofta en tolkning av en verklighet genom ett samhällsperspektiv. En kvantitativ studie innehåller också ofta en objektivism utifrån en ontologisk inriktning (Bryman, 2011). Ontologiska frågeställningar ämnar att undersöka om en yttre faktor påverkar människor och skapar deras verklighet, eller om människor skapar en verklighet som påverkar en yttre faktor. Ett objektivistiskt synsätt förklarar han som ett skeende och förklaring till varför ett objekt gör som den gör. Det finns yttre faktorer i form av regler och procedurer som människan går efter utan att egentligen förstå och kunna påverka det. En organisation kan ses som ett objekt då varje människa i den organisationen får en position att handla på ett visst sätt. Utefter hur organisationen verkar, lär sig människorna hur de ska vara för att deras beteende inte ska bestraffas utan snarare hur ett önskat beteende värdesätts. Det finns också en social ordning inom organisationen. Detta kan leda till ett visst tryck hos människorna som är verksamma inom den. Denna organisation ses inom objektivismen som en yttre faktor som inte aktören eller människan i sig kan påverka, istället blir det dennes verklighet. Han skriver också hur positivism utifrån ett kunskapsteoretiskt perspektiv ofta förknippas med en kvantitativ studie. Positivismen utgår från insamling av empiri och fakta för att kunna dra slutsatser om hur något kan tänkas vara och ske i framtiden. En positivistisk syn fokuserar på att hitta en förklaring och förståelse kring hur människan beter sig.

4. Metod och material

4.1 Val av metod

För att få en så heltäckande bild av elevers syn på de nationella proven i årskurs tre som möjligt, bestämde jag mig för att använda en kvantitativ metod. Eftersom det är elevers perspektiv som är det centrala i detta arbete valde jag att konstruera en enkät. En farhåga med att använda intervju som metod är att den intervjuade lättare påverkas av förutfattade meningar och förväntade svar menar Hwang & Nilsson (2011). Genom en enkätundersökning är det lättare att vara objektiv utan att påverka de som svarade.

Nackdelar men en enkätundersökning menar Ejlersson (2014) kan vara många.

Undersökningen begränsar sig till en viss grupp men kan nå ut till fler personer än vad en kvalitativ metod gör under samma tidsram. Dock kan den inte ge svar till varför en person har svarat på ett visst sätt. Det finns ingen möjlighet att ställa ytterligare frågor vilket kan göras i en intervju. Om enkäten inte är granskad och väl bearbetad kommer den inte kunna bli besvarad. När den väl har skickats ut finns det heller ingen chans att komplettera eller förbättra den. Personer som har svårt med läsning och skrivning kan också bidra till ett visst bortfall i en enkätundersökning. Därför är kraven hos den som konstruerar enkäten höga så att den anpassas till de som responderar. Med dessa synpunkter på en kvantitativ metod och en

enkätundersökning är ändå att en sådan undersökning mest lämpad att använda för att få svar på arbetets frågeställningar.

4.2 Urval, genomförande och datainsamling

Enkäten genomfördes på samma skola där min VFU var. Skolan ligger i Mölndal och sammanlagt svarade 32 av 40 elever i årskurs 3 på enkäten. Med detta tillkommer en stor insikt i hur skolan fungerar samt hur lärarnas och elevernas undervisning och utveckling pågår. Detta urval klassas som ett bekvämlighetsurval av Trost och Hultåker (2016). Det fanns en medvetenhet om att lärare skulle godkänna en enkätundersökningen bland deras elever och att eleverna förmodligen skulle vilja svara. Enkäten gjordes under ordinarie lektionstid och dess syfte och en förklaring om hur eleverna skulle gå tillväga när de fyllde i den presenterades. Alla hade chanser att ställa frågor innan och under tiden de fyllde i enkäten och för båda klasserna tog det mellan 10-20 minuter att göra klart den. Det var ett avslappnat klimat när eleverna fyllde i den och det var inte många frågor som uppstod. Undersökningen gjordes samma vecka som de hade avslutat de nationella proven i matematik. Ejlertsson (2014) skriver hur en minnesfaktor har betydelse när någon svarar på en enkät. Desto närmare frågorna är i tiden till det som undersöks desto troligare är det att respondenten minns och kan ge svar. Det förekom ett internt bortfall vid ett fåtal enkäter. Detta förklarar Ejlertsson (2014) som en i helhet besvarad enkät med undantag för någon fråga. Därför finns svarsalternativet ”inget svar” med i resultatredovisningen. Han menar också att ett cirkeldiagram visar resultatet på ett överskådligt sätt när inte ett stort antal grupper som redovisas. Då enkäten gjordes på ett så liknande sätt i de båda klasserna som möjligt och alla elever fyllde i samma frågor utifrån samma förutsättningar blir reliabiliteten hög menar Trost & Hultåker (2016). Hade enkäten gjorts om senare hade förmodligen samma data redovisats, eller endast påverkats av minnesfaktorn. Validiteten är också hög då enkäten undersöker och tar reda på det frågeställningarna undrar.

Skolverket (2014) har gjort egna undersökningar om de nationella proven i årskurs tre. Dessa undersökningar täcks med bland annat enkäter vilket gör att det blir mer överskådligt att jämföra vissa frågor. Dessa enkätundersökningar syftade till att undersöka ett lärarperspektiv. Till följd av detta kan en enkätundersökning utifrån ett elevperspektiv komplettera den redan gjorda undersökningen bra.

Studien undersöker inte en eventuell skillnad mellan könen. Skolverket (2010b) redovisar i tidigare forskning att skillnader mellan könen när det gäller stress i de yngre åldrarna är jämlik. Därför kändes det inte relevant att undersöka det igen.

4.3 Att konstruera en enkät

Att konstruera en enkät för barn som är i åldern 9-10 år innebar en del förarbete. Statistiska centralbyrån (2015) ger en del riktlinjer om vad som bör tänkas på vid en enkätundersökning för barn. De menar att barns kognitiva förmåga fortfarande är under utveckling och därför bör frågorna vara formulerade så tydligt och enkelt som möjligt. Eleverna i den här åldern har också vanligtvis en uppfattning om att det finns rätt och fel svar samt att det går på tid. För att också få ett så lågt antal bortfall i enkätundersökningen som möjligt är det viktigt att granska enkäten noggrant samt att se till att enkäten är väldesignad (Scb, 2015). Då eleverna är på olika kunskapsnivåer i sitt språk och inte är så vana att göra enkätundersökningar fick en del anpassningar göras. Eleverna har tidigare gjort enklare självvärderingar om sin skolgång där

de fyller i smileysar som svarsalternativ. Inför det nationella provet i både svenska och matematik är den första delen en självbedömning för att belysa vad de har för åsikter om sina ämneskunskaper i det varje ämne. I Skolverkets (2016c) självbedömning färglägger eleverna olika påståenden och varje färg betyder något. Detta är också det första de gör i de nationella proven.

Ejlertsson (2014) skriver att det underlättar att dela in enkäten i teman eller delar för att göra ett tydligare sammanhang i undersökningen. Han menar också att det är viktigt med typsnitt och avstånd mellan frågorna för att enkäten inte ska upplevas som slarvig och oklar. Desto tydligare enkäten är desto fler svar kommer den att ge. Att vara objektiv och neutral i sina frågor är också viktigt då de som svarar inte ska ledas in i att tycka något. I slutet av enkäten förekommer det oftare frågor som tar längre tid att svara på. Detta för att det är mer troligt att en respondent inte slutar svara på de sista frågorna när den redan har gjort en stor del av undersökningen. Kommer frågor som tar längre tid att svara på i början av enkäten är det större chans att den som ska svara tycker att enkäten verkar jobbig och känner att den är för tidskrävande att svara på. Svarsalternativ till frågorna är också mycket viktigt i en enkät. Kylén (2004) menar att dessa öppna frågor där respondenten själv får svara med egna ord bör komma med riktlinjer när den svarande är ovan vid att svara på enkäter. Det är bra att skriva ut stödlinjer och hur långt de ska svara, för att underlätta att få ett så bra svar som möjligt.

Svaret ”vet ej” är något som kan försvåra resultatsanalysen för frågekonstruktören. Respondenten kan fylla i ”vet ej” som ett sätt att undvika att ta ställning och snabbt få enkäten gjord eller så fyller den i ”vet ej” för att den inte har tillräckligt med kunskap för att ta ställning. Ejlertsson (2014) menar att det är upp till frågekonstruktören att använda sitt förnuft för att se om svarsalternativet ”vet ej” bör vara med. Vet konstruktören att respondenterna har goda kunskaper om att svara på frågan bör dock svarsalternativet ”vet ej” inte finnas med.

Språket i en enkät är också viktigt att tänka på vid konstruktion av frågor och svar. Det måste anpassas till målgruppen och vara tydligt och begripligt för svarande. Är det barn som ska svara på enkäten måste språket anpassas till deras förståelse så att de förstår och kan svara. (Ejlertsson, 2014)

Enkäten är konstruerad av mig med dessa hänvisningar och rekommendationer i åtanke. Språket och designen förenklades i form av smileysar och enkla ord som svarsalternativ användes på majoriteten av frågor för att öka chansen att få svar. Innan undersökningen genomfördes blev den granskad av uppsatsens handledare, Maria Åström. Efter hennes godkännande genomfördes undersökningen för första gången. Enkäten har inte använts i tidigare studier men skulle mycket väl kunna användas igen.

4.4 Etiska ställningstaganden

För att kunna genomföra en enkätundersökning på elever som ej är myndiga har de råd som Vetenskapsrådet (2008) behandlar i sin artikel om forskningsetiska principer följts. För att uppfylla informationskravet har berörda klasslärare informerats om studien och enkäten. Därefter gavs deras godkännande att genomföra enkäten på deras elever. Vetenskapsrådet (2008) menar att detta godkännande räcker om undersökningen inte är av känslig karaktär samt görs på ordinarie schemalagd undervisningstid. Eleverna är också väl informerade om

vad enkäten innebär och vet att den är frivillig att delta i samt att den görs anonymt. Då de elever som responderar på enkäten är under 18 år har jag i enlighet med samtyckeskravet sökt ett godkännande från elevens målsman att utföra undersökningen och använda mig av dess resultat även om ett godkännande från lärare räcker. Dessa följebrev fungerar också som information till målsman. (Se bilaga 9.1 för följebrev.) Då enkäten är anonym uppfyller den också konfidentialitetskravet genom att alla berörda parter vet att deras svar inte kan spåras till enskild individ. I enlighet med nyttjandekravet vet elever, lärare och föräldrar även vad undersökningen och studien kommer att användas till. De vet också att elevernas svar inte kommer användas för andra syften än till min studie.

4.5 Metoddiskussion

Kylén (2004) menar att det är först efter att en enkätundersökning har genomförts som konstruktören vet hur den skulle ha gjorts och vad som kunde ha gjorts annorlunda. Då enkäten gjordes med stor hänsyn till den målgrupp som besvarade den framkom ett lågt bortfall och en resultatredovisning var möjlig.

Enkäten introducerades för eleverna genom att gemensamt läsa den korta text som finns med i enkäten innan första frågan. Sedan lästes också första frågan högt. Eleverna fick också då en chans att ställa frågor. De var införstådda med att det inte fanns något rätt eller fel svar och att det viktigaste var att de själva svarade efter hur det kändes i deras mage när de skrev proven. Det gick inte heller på tid. Det kändes som att eleverna var lugna under tiden de besvarade enkäten då det var lugn i klassrummet. Att använda smileysar som svarsalternativ är något de är bekanta med sen tidigare och därför var det lämpligt att göra det i enkäten. Det underlättade också för att jämföra resultatet. Vid konstruktionen av frågorna med skriva svarsalternativ användes så enkelt språk som möjligt som eleverna skulle förstå. Det var ett medvetet val att inte ha med "vet ej" som svarsalternativ. Hade det alternativet funnit hade det med stor sannolikhet varit en övervägande del respondenter som svarade så och det hade försvårat en resultatredovisning och analys. Eleverna har också en sådan kunskap om ämnet att "vet ej" inte behövdes som svarsalternativ, vilket Ejlertsson (2014) påpekar.

Kopplat till min frågeställning om vad elevers syn är på de nationella proven i matematik i årskurs tre behövdes så många svar som möjligt. Samtidigt skulle de kunna vara överskådliga att redovisa och analysera. Således passade en kvantitativ undersökning bäst. Med en kvantitativ undersökning blir undersökningen bredare och studiens frågeställning får en större chans att besvaras. Hade en kvalitativ metod valts i form av exempelvis elevintervjuer hade inte en lika stor grupp kunnat svara och ett resultat hade inte kunnat bli lika generellt och en trovärdighet från studien hade försvunnit. Däremot finns det en begränsning med enkäten. Inga följdfrågor kan ställas och varför någon svarade som den gjorde kommer tråkigt nog aldrig att besvaras. Hade det varit en längre tidsram att förhålla sig till hade det förslagsvis varit gynnande att kompensera enkäten med ett antal elevintervjuer. Arbetet hade också utvecklats om lärare blev intervjuade om elevers syn på proven, samt undersöka hur de förhåller sig till proven.

Ett personligt deltagande har skett i undervisning i ca 4 veckor innan eleverna började med de nationella proven och i ca 2 veckor när de skrev proven. Detta har medfört till en bekantskap i hur de två lärarna jobbar med de nationella proven samt hur de har förberett sig och sina

elever. En fördel med att enkätundersökningen genomfördes på den skola jag hade min VFU på är just att en insikt om hur elevernas och lärarnas arbete har synliggjorts utan att störa den vanliga undervisningen. Studien hade inte varit möjlig att genomföra utan min VFU på skolan eftersom den gav mig en stor förförståelse och kunskap om de nationella proven.

5. Resultat

5.1 Resultat av enkätundersökning

I resultatredovisning har symbolerna som finns i enkäten översatts till ett annat värde. Den gladaste smilyesen översattes till ”jätteglad”. Den figur som kommer näst till höger översattes till ”glad”. Därefter är nästkommande figur åt höger ”så där” och smileyn längst åt höger står för ”ledsen”. I cirkeldiagrammen visas hur många elever som svarade de olika alternativen och inte i en procentuell siffra. I de öppna frågorna har elevernas svar kategoriserats. Det kategorier är om eleverna är positiva eller negativa till proven, samt i vad de gav för anledningar till att genomföra de nationella proven. Det är i de öppna frågorna barnets eget perspektiv framkommer mer, som Nilsson (2014) tidigare skriver om. Då det är en vuxen som tolkar svaren utgår däremot resultatredovisningen och analysen utifrån ett barnperspektiv.

Det kan i denna studie tolkas som att de deltagande i undersökningen är mycket positiva till sin trivsel på skolan och de gillar i hög utsträckning att räkna matte. Resultaten redovisas i teman som handlar om elever och deras egen uppfattning om proven samt lärares förhållningssätt. Dessa teman kopplas sedan ihop med den tidigare deduktiva hypotesen i analysen.

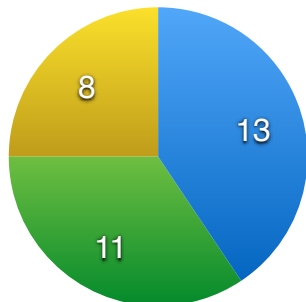
5.1.1 Elevperspektiv- Hur kände eleverna innan de nationella proven i matematik?

Jämförs kolumnerna jätteglad från fråga 1 till 4, syns ett mönster i att färre elever känner sig jätteglada gällande sin trivsel i skolan till att räkna matematik och ha prov. I fråga 1 svarade 21 elever att de trivdes i skolan som jätteglad och 11 elever svarade glad. Av de 32 eleverna som deltog svarade ingen elev så där eller ledsen gällande sin trivsel i skolan. I fråga 4 är 13 elever jätteglada och 11 elever glada innan de nationella proven i matematik. Dessutom har 8 elever svarat så där. Alltså har en ökning skett i kolumnen så där med 8 elever mellan fråga 1 och 4. Från att 21 elever är jätteglada i fråga 1 är det istället 13 elever som känner samma i fråga 4. Detta kan betyda att något sker inom eleverna när de ska skriva de nationella prov i matematik.

Varför färre elever känner sig jätteglada och en ökning i kolumnen så där sker i fråga 4 kan försöka förklaras med resten av enkätfrågorna. För att försöka förklara resultatet på fråga 4 kan den jämföras med fråga 6 och 7. Dessa frågor handlar om nervositet, oro och stress. Det framkom i fråga 6 att över en tredjedel av eleverna känner sig lite nervösa och oroliga över proven. Endast 6 elever svarade att det inte kände någon nervositet eller oro innan. I fråga 7, om stress, svarade lite fler än hälften av eleverna (17 stycken) att det inte var stressade och resten (14 stycken) att de var lite stressade. Annars upplevde 1 elev mycket stress. Detta kan påverka att elevernas känslor innan proven inte är lika positiva som deras övriga trivsel är i skolan. Det betyder också att de nationella proven i matematik gör att vissa elever upplever oro och stress.

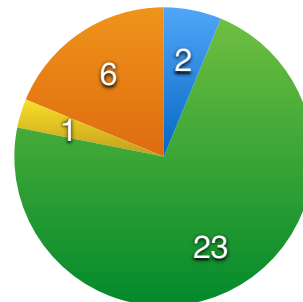
4. Innan NP i matte kände jag så här:

● Jätteglad ● Glad ● Sådär
● Ledsen

6. Kände du dig nervös och orolig för att ha NP i matte?

● Ja ● Lite ● Mycket
● Nej

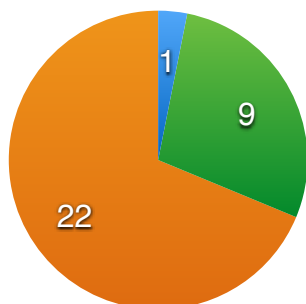

5.1.2 Elevperspektiv- resultatfokus

I fråga 11 svarar eleverna på om de är oroliga över att inte klara de nationella proven i matematik. Här syns det att 16 elever svarade nej på frågan medan 1 elev svarade ja. Resterande 15 elever fyllde i svarsalternativet lite. Alltså är hälften av eleverna i olika grad oroliga över sin prestation och resultat. Utifrån detta kan det jämföras om oron uppstår på grund av en nervositet eller om elevernas stress påverkas av en strävan efter att få ett bra resultat. Det som ses intressant är hur ett fokus på resultat verkar påverka vissa av eleverna enligt svaren från fråga 12 och 13.

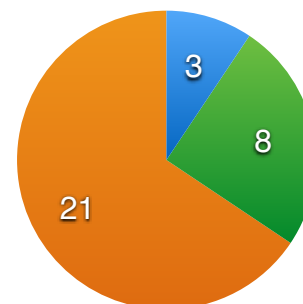
Fråga 12. Är du orolig över att andra ska få ett bättre resultat än du?

● Ja ● Lite ● Mycket
● Nej

Fråga 13. Känner du dig stressad över att få bra resultat som möjligt på NP i matte?

● Ja ● Lite ● Mycket
● Nej

Svaren på dessa frågor visar att ungefär en tredjedel av eleverna känner en stress över att prestera bra på proven. Det finns en konkurrens i klassen samt en oro att vara sämre än ens klasskamrater. Denna resultatfokus kan kopplas till fråga 15, som undersöker om eleverna tror att deras resultat påverkar om de får gå om en årskurs. Där svarade 3 elever ja och 2 elever lite. Det finns alltså elever som någon gång har trott att deras resultat påverkar om de får gå om en klass. I fråga nummer 19 fick eleverna fylla i varför de tror att de har de nationella prov i matematik. Där framkom det svar som berörde resultat och bedömning. Eleverna angav anledningar som att lärarna skulle se hur bra de var i ämnet och testen ska visa hur duktig man är för lärarna.

5.1.3 Elevperspektiv- Hur kände eleverna efter de nationella proven i matematik?

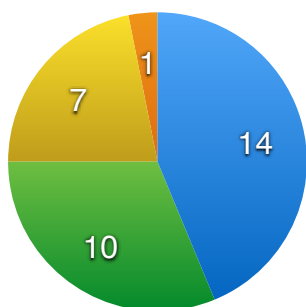
Genom fråga 4 och fråga 20 i enkätundersökningen ges en snabb överblick om att eleverna är mer positiva efter att de har genomfört de nationella proven i matematik. En ökning från 13 till 24 elever syns i svaret jätteglad. Det var 11 stycken som svarade glad i fråga 4. I fråga 20 har det sjunkit till 6 stycken, då fler övergick till att vara jätteglada efter proven.

De 8 elever som svarade sådär i fråga 4 har minskat till 1 elev i fråga 20. Det var däremot 1 elev som inte gav ett svar i fråga 20.

Det finns en stor skillnad i svaren gällande frågorna 16 och 17. I fråga 16 visas det att 14 elever hade varit jätteglada om de hade de nationella proven i matematik varje år. Det är 10 elever som hade varit glada och 7 elever som hade känt sådär. Endast 1 elev svarade att den skulle varit ledsen om den hade nationella prov i matematik varje år. Fråga 17 undersöker hur eleverna hade känt om de aldrig hade nationella prov i matematik. Resultatet visade att 2 elever fyllde i svarsalternativet jätteglad och 8 elever fyllde i glad. Det var 11 elever som fyllde i sådär och ledsen. Jämförelsevis är det alltså endast 1 elev som hade varit ledsen om de hade nationella prov i matematik varje år, medan 11 elever hade varit ledsna om de aldrig hade proven i samma ämne. Svaren på dessa frågor visar att eleverna i klasserna hade varit mer ledsna och fler hade tyckt att det var tråkigt om de aldrig hade nationella prov i matematik än om de hade proven varje år. Efter att eleverna har haft proven blir de alltså mer positiva. Det kan påstås att eleverna i undersökningen har en positiv syn på proven och gillar att genomföra dem, när de i efterhand har upplevt proven.

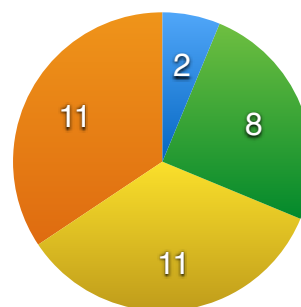
Fråga 16. Om jag hade NP i matte varje år hade jag känt så här:

● Jätteglad ● Glad ● Sådär
● Ledsen

Fråga 17. Om jag aldrig hade NP i matte hade jag känt så här:

● Jätteglad ● Glad ● Sådär
● Ledsen

5.2 Elevers egna ord om de nationella proven i matematik

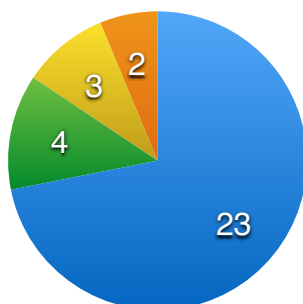
Elevers uppfattning av de nationella proven i matematik kan synliggöras i de öppna frågorna 18 och 19. Där svarade eleverna vad de hade sagt om proven till en kompis. De gav också en anledning till varför de trodde att de hade de nationella proven i matematik. För att få en överskådlig bild av vad eleverna svarade i fråga 18 har deras svar kategoriserats. En kategori är ”positiva”. Där var det 23 elever som fyllde i något i stil med ”Det var lätt” eller ”Roligt, ganska lätt, lugnt” eller ”Roligt, pirrigt och spännande”. Eleverna i den här kategorin är väldigt positiva och verkar uppskatta de nationella proven i matematik De skulle berätta om

proven för sina kompisar som något positivt. En annan kategori av elevernas svar är en ”blandning”. Där svarade 4 elever att proven var både ”Lite svårt men kul” eller ”Lätt och svårt”. Ytterligare en kategori är ”okej”. Där var det 3 elever som svarade att det kändes okej eller att det var okej. Ingen elev svarade att det endast var svårt eller jobbigt eller liknande. Däremot var det 2 elever som inte gav något svar.

I fråga 19 fick eleverna ge anledningar till varför de tror att de har nationella prov i matematik. Dessa svar har kategoriserat till anledningar gällande lärare, utveckling, prestation och övrigt. Det var 14 elever som svarade att de nationella proven i matematik finns på grund av lärarna. Dessa elever gav förslag som ”Lärarna får reda på vad vi behöver lära oss” eller ”För att fröknarna ska se vad man har lärt sig och behöver träna på.”. Det var 6 elever som svarade i kategorin utveckling. Dessa svar handlade om att eleverna kunde utvecklas på grund av de nationella proven i matematik och eleverna svarade exempelvis ”För att man ska se vad man har lärt sig och se vad man behöver träna på.” och ”För att man ska veta vad som är svårt.”. I kategorin prestation svarade 6 elever att anledningen var att kunna mäta prestation och resultat. En elev svarade ”För att titta hur bra klassen är i olika ämnen.” och en annan elev svarade ”För att se vad man kan.”. Dessa meningar visar att elevernas anledning till proven handlar om att prestera och mäta kunskap. Det var 1 elev som svarade nej och 2 elever som svarade vet ej på frågan. Från 1 elev kom inte något svar. En sista kategori fick namnet övrigt då de 2 eleverna gav svar som att proven fanns på grund av regeringen och att det är ett vanligt ämne. I helhet kan dessa olika anledningar visa att eleverna i störst utsträckning tror att de nationella proven i matematik finns för att lärarna i någon utsträckning ska kunna utvärdera eleverna och kunna förbättra sin undervisning. Eleverna har olika uppfattning om varför de skriver proven men deras anledningar stämmer bra överens med vad skolverkets syften är med proven.

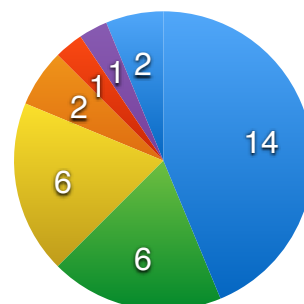
Fråga 18. Om en kompis frågade dig om NP i matte, vad hade du sagt då?

● Positiva ● Blandning
● Okej ● Inget svar

Fråga 19. Kan du ge en anledning till varför du tror att du har NP i matte?

● Lärarna ● Prestation
● Utveckling ● Vet ej
● Nej ● Inget svar
● Övrigt

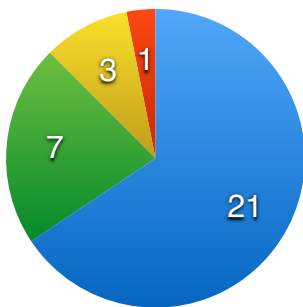
5.3 Lärares förhållningsätt

Eleverna visar en positiv inställning till att räkna matematik i fråga 2 då 14 elever är jätteglada, 16 är glada och endast 2 känner sådär. Ingen elev har en ledsen inställning till ämnet. Detta kan förklaras som att lärarna har lyckats med att skapa en god självbild och

kunskap hos eleverna i matematik. I fråga 8 svarar 21 elever att de känner sig förberedda att ha de nationella proven i matematik. Det är också 3 elever som har fyllt i svarsalternativet mycket, men 7 elever som har svarat att de har känt sig lite förberedda. I jämförelse till fråga 9 som undersökte om eleverna kände att det skulle gå bra på proven, har kolumnen lite ökat med 2 elever. Resultaten på fråga 9 är att 20 elever kände att det skulle gå bra på proven och 2 stycken kände att det skulle gå mycket bra. Det är 9 elever som känner att det skulle gå lite bra. På både fråga 8 och 9 var det en elev som inte svarade. Detta visar att ett färre antal elever kände att det skulle gå bra än vad de kände sig förberedda för att ha proven.

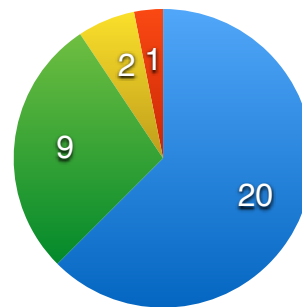
Fråga 8. Kände du dig förberedd för att ha NP i matte?

● Ja
● Lite
● Mycket
● Nej
● Inget svar

Fråga 9. Kände du att det skulle gå bra att ha NP i matte?

● Ja
● Lite
● Mycket
● Nej
● Inget svar

Fråga 5 undersökte hur eleverna kände sig efter att ha pratat med sin lärare om proven i matematik. Totalt svarade 20 elever att de kände sig jättegglada och 8 elever kände sig glada. Det var 1 elev som kände sig ledsen och 3 elever som inte fyllde i något alternativ. Förklaringen till varför 1 av eleverna inte fyllde i något på frågan var att den inte tyckte att de hade pratat om proven. De andra som inte svarade gav ingen anledning till varför. Den här frågan är dock intressant för frågeställningen då 1 elev kände sig ledsen och minst 1 elev inte uppfattade att de pratade om proven. Även om en majoritet elever kände sig jättegglada är det en spridning i svaren. Varför 1 elev blev ledsen och varför 1 elev inte tyckte att de inte pratade om proven kan dock inte tas reda på i efterhand. Däremot kände ingen elev sig oförberedd att skriva proven i matematik och inte heller kände någon elev att det inte skulle gå bra på proven. Det kan tänkas att eleverna då bör ha pratat med sina lärare om proven i matematik.

I fråga 19 svarade som sagt 14 elever liknande anledningar till varför de har nationella prov i matematik. Eleverna gav svar som menade att proven gjordes för att underlätta undervisningen och bedömningen för lärarna. Exempelvis ska lärarna synliggöra elevernas lärande och kunskap genom proven och utveckla sin undervisning för eleverna. En elev gav anledning "För att lärarna ska få veta vad barnen behöver lära sig" och en annan anledning var "För att se om lärarna lärt oss bra". Detta visar att eleverna uppmärksammar och värdesätter det vuxna perspektivet till stor del och att de uppfattar att proven i hög utsträckning finns för lärarnas skull.

6. Analys

6.1 Att analysera resultatet

Fortsättningsvis analyseras resultatet i de teman som togs upp i resultatet. Genom detta skapas en djupare inblick i varför eleverna svarade som de gjorde i enkätundersökningen. Denna analys kopplas till den litteraturgenomgång och referenser som tidigare redovisats i arbetet. Från resultatredovisningen uppmärksammades elevernas trivsel och känslor samt en fokusering på prestation och resultat. Lärarens förarbete tycks också påverka elevernas inställning. I de öppna frågorna kan en djupare förståelse göras till vad elevernas syn på de nationella proven i matematik är. Generellt är deras inställning till proven väldigt positiv.

I det deduktiva perspektivet som arbetet utgår från, kan den hypotes om att eleverna har en positiv syn gällande de nationella proven i matematik i årskurs tre bekräftas i hög grad. Däremot finns det olika aspekter i den positiva synen eleverna har som kan uppmärksammas. Som Bryman (2011) beskriver objektivismen, lär sig en grupp att indoktrineras i ett redan fungerande system utan att kunna påverka organisationen. Skulle detta översättas till skolan och de nationella proven i årskurs tre lär sig eleverna tidigt att ingå i en skola som styrs mer centralt. Då kan eleverna inte längre ha samma inflytande över sin undervisning som de vanligtvis har gällande sin ordinära undervisning. De lär sig då vad som är ett önskat och icke-önskat beteende och svarar efter en mer strukturerad mall.

6.2 Elevernas känslor- stress, resultat och prestation

Enligt enkäten svarade majoriteten av eleverna att de trivs i skolan i den högsta graden. Av 32 elever var det 21 elever som svarade jätteglad och 11 elever svarade glad angående frågan om trivsel. Då eleverna kände sig mindre glada innan proven i matematik mot vad de jämförelsevis trivs i skolan finns det något som påverkar att de känner så. Innan proven kände sig 13 av 32 elever jättegglada och efter proven kände sig 24 av 32 elever jättegglada. Som Skolverkets (2016b) undersökning visar känner elever stress i skolan på grund av framförallt läxor, prov och en egen press som de har på sig själva. Som Robson (2013) visar i sin artikel är det 1 av 3 elever i åldrarna 10-12 som känner sig stressade. Jämförs den artikeln med svaren på fråga 6, om eleverna kände stress och oro innan proven var det endast 6 elever som svarade nej. Detta betyder att fler än en tredjedel i olika grader upplever stress gällande de nationella proven i matematik i årskurs tre. I fråga 13 om elevers stress att prestera så bra som möjligt på proven svarar ungefär en tredjedel av eleverna att det stressar dem, vilket är i linje med Robsons (2013) resultat.

Som Hodgen och William (2006) skriver är en summativ bedömning inte kunskapsutvecklande för elever. Genom att eleverna är aktiva i sin egen kunskap utvecklar de ett eget tänkande och ett djupare lärande skapas. De skriver också om hur en summativ bedömning i form av prov ökar konkurrensen mellan eleverna och de pressas till att prestera för att inte vara sämre än sina klasskompisar. I enkätundersökningen framkom det att 22 av 32 elever inte känner sig oroliga över att andra ska få ett bättre resultat än vad de själva får. Det var 1 av dessa 32 elever som svarade ja och 9 elever som svarade lite på samma fråga. Alltså känner 10 av 32 elever i olika grad en egen press då de är oroliga över att andra elever ska få ett bättre resultat än vad de själva får. Eleverna förklarar också i den öppna frågan 19 att lärarna kan bidra till en resultatfokusering då eleverna ska visa att de är duktiga och bra. Av

32 elever svarade 3 elever ja och 2 elever svarade lite, på om de någon gång har trott att deras resultat på proven kan avgöra om de får gå om en klass eller fortsätta till en högre årskurs. Således kan det tänkas att Lundahl (2010) har en insikt i att de nationella proven fortfarande kan ses som high stake testing som skapar en stress och press hos eleverna. Bagger (2015) som håller med, menar att en stor del av elevernas självbild i matematik kan försämrans på grund av detta. De redan lågpresterande elevernas som har svårt för ämnet blir dubbelt bestraffade. Genom vad enkätsvaren visade finns det en stress bland ungefär en tredjedel av eleverna gällande resultat och jämförelse. Det kan mycket kopplas till elevernas självbild och deras prestation. Lundahl (2010) menar också att den summativa bedömningen blir mer viktig än den formativa bedömningen för eleverna genom att ha prov. De strävar hellre mot en viss poäng eftersom det är det som blir avgörande och räknas, istället för att fokusera på sitt eget lärande. I enkätsvaren kan det tolkas att ett fåtal elever blir fokuserade på denna summativa bedömning. Skolverkets chef för prov och bedömning Hector- Stahre menar i sin intervju med Sveriges radio (Johansson, 2014b) att ingen elev ska känna stress inför proven. Lärarna har i uppgift att lugna dem och avdramatisera situationen. Ändå syns det i flertalet frågor att majoriteten av eleverna faktiskt känner oro och stress gällande proven. Förslagsvis kan det tänkas att Skolverket inte når sina mål fullständigt och en otydlighet kring hur lärarna ska samtala om proven förekommer.

6.3 Elevernas egna ord

Genom svaren i fråga 18 om vad eleverna hade sagt om de nationella proven i matematik till en kompis har 23 av 32 elever kategoriserats som positiva till proven. De använder ord som roligt, kul, enkelt och spännande. Sjöberg och Silber (2014) berättar tidigare om hur elever ofta får höra hörsägner om hur proven är svårare än vad de egentligen är, och att elever har fått gå om en klass om den har fått ett dåligt resultat. I enkätsvaren förekommer inga meningar som innehåller ordet svårt utan att det är kombinerat med ett ord som kul eller lätt. Hade dessa svar vidarebefordrats till andra elever hade det kanske till och med lugnat yngre elever som ska ha proven i framtiden. De intervjuer Sveriges radio (2014a) gjorde visade också att eleverna lätt påverkades av andra barn och att proven sedan inte var så besvärliga som de föreställt. Denna åsikt tycks även delas av andra elever i intervjun med Sveriges radio (Johansson, 2014b). Där var de intervjuade eleverna ganska positiva till proven även om de förstod att långt ifrån alla kände samma. Detta ligger i linje med att fler elever känner sig jätteglada och att ingen känner sådär i fråga 20, som kartlägger hur eleverna känner efter proven i matematik. Av de 32 eleverna var det 13 elevers som kände sig jätteglada och 8 elever som kände sådär innan proven. Efter att proven har genomförts blir eleverna mer positivt inställda. Efter proven var det 24 elever som kände sig jätteglada och endast 1 elev kände sig sådär. En anledning verkar vara att eleverna har haft en idé om att proven är svårare än vad det i själva verket är. De nationella proven är också oftast de första riktiga proven eleverna har vilket verkar bidra till en viss nervositet. I de öppna frågorna är eleverna i majoritet positiva till proven.

Att elever tycker olika om proven och är olika positiva och negativa sammanfaller med vad Bagger (2015) föreslår i sitt arbete. Hon menar att provsituationer påverkar alla på olika sätt genom att de har olika förutsättningar. En grupp som har liknande sociala förutsättningar kan tänkas tycka samma om ett fenomen. Det kan vara så att dessa elever har liknande bakgrund

och tar emot information på samma sätt vilket bidrar till en liknande syn på de nationella proven i matematik.

6.4 Lärares påverkan

Skolverkets chef för prov och bedömning Karin Hector- Stahre säger i Johanssons (2014b) intervju att det är lärarens uppgift att förbereda eleverna för de nationella proven. Hon menar att den information som medföljer proven också är tillräcklig för att avdramatisera och förbereda eleverna. Då enkätundersökningen visade att majoriteten av eleverna (20 av 32 elever) kände sig jätteglada efter att de hade pratat med sin lärare om proven kan det tänkas att de har pratat om proven på ett bra sätt. Detta förhållningssätt verkar ha påverkat eleverna att känna sig lugnare och mer positivt inställda till proven vilket är tursamt. Att 1 elev kände sig ledsen är däremot bekymmersamt och varför den känner så skulle vara intressant att veta. Då någon eller några elever inte tycker att de har pratat om proven kan också betyda att läraren inte har lyckats nå ut till dem eller att de inte känner att de har pratat om proven tillräckligt. Som Statens Offentliga Utredningar (SOU, 2016:25) påpekar får inte lärarna öppna de nationella proven förrän dagen innan provdatumet och det kan tänkas att lärare inte hinner förbereda sig själva eller alla elever för proven. Den information som medföljer har också kritiserats som otydlig. Eftersom Karin Hector- Stahre i sin intervju med Sveriges radio (Johansson, 2014b) menar att den information som medföljer proven räcker som underlag för samtal och att avdramatisera, kan en fråga om hur insatt alla parter hinner bli gällande proven.

I fråga 19 förekommer många anledningar till varför proven finns. Av 32 elever var det 14 som tänker att proven ska fungera som ett stöd för lärarens undervisning. Att många elever tänker på detta sätt kan vara lugnande för dem då det flyttar fokus och prestation från eleverna till lärarna. Genom detta kan det förslagsvis ge en mer positiv och stressfri syn på proven. Att det endast var 4 elever som inte gav anledningar till varför de tror att de har proven kan också visa att lärarna har informerat och pratat med eleverna om provens syfte. Däremot var det ändå en minoritet av eleverna som uppfattade att de inte pratade om proven alls. Även om resultaten av de olika svaren i enkäten till stor del är lika finns det ändå en spridning. Som Lundahl (2010) menar är den praktiska användningen av proven fortfarande otydlig och det kan synas i de olika svaren då det finns en spridning i hur eleverna känner. Däremot kan anledningarna som eleverna ger i fråga 19 visa att en formativ bedömning av lärande sker. Detta kan stödjas av Lundahl et al. (2015) studie att lärare kan utveckla elevernas matematiska kunskaper efter proven genom att öva på det som inte gick bra och visa olika förslag på svar. Förslagsvis skulle eleverna kunna få en mer positiv syn på proven när de vet att deras slutresultat senare kommer att vidareutvecklas och ha chans att förbättra sin kunskap.

7. Diskussion

7.1 Sammanfattning av resultat och analys

Sammanfattningsvis har eleverna som deltagit i undersökningen en positiv syn på de nationella proven i matematik i årskurs 3. Det finns skillnader i vad de tycker om lärarens samtal gällande proven och en viss stress och press uppstår bland en grupp elever. En stressfaktor handlar om resultatfokus och prestation. I likhet med tidigare forskning från bland annat Robson (2013) uppstår en stress av prov. Nervositet är också något som kan påverka elevernas känsla av stress då de efter proven är mer positiva än innan. Det kan förslagsvis

vara så att eleverna i studien presterar bättre när de också känner en kortvarig stress som Vårdguiden (2014) föreslår. Läraren verkar också ha en stor påverkan på elevernas uppfattning angående proven. Som Statens Offentliga Utredningar (SOU 2016:25) menar ska den information som medföljer de nationella proven utvecklas så att lärare kan förbereda sig själv och sina elever bättre. Eleverna är mer positiva efter proven än innan de har skrivit dem. Skulle en tydligare information medfölja proven kan det tänkas att det underlättar elevers syn på proven även innan de har genomfört dem. De teman gällande elevers syn på proven kan göra att lärare och vuxna får en bättre chans att förstå barnen. Lärarna kan utveckla sin egen undervisning genom en ännu tydligare förberedelse och avdramatisera proven.

När det är fler som trivs i skolan kan det också tänkas att de är mer positiva till att skriva prov, då de känner att skolan är en trygg plats. Däremot är det inte nödvändigtvis en hög trivsel i skolan som avgör hur elever presterar på proven. En positiv miljö kan däremot skapas med hjälp av lärares inflytande på eleverna. Således blir svaren på mina frågeställningar att elevernas syn på de nationella proven kan påverkas av deras lärares förhållningssätt till proven. Eleverna känner en del stress och den stressen kan som tidigare beskrivits delas upp i olika teman. Det syns att elever kan uppfatta proven som high stake testing som Bagger (2015) skriver om. Vissa elever har varit rädda att de behöver gå om en klass om de presterar dåligt på proven i matematik. I elevernas svar i de öppna frågorna framkommer generellt positiva tankar om proven. Många elever tror att proven finns för att läraren ska kunna veta hur de ska utforma sin undervisning i framtiden. Således kan det föreslås att läraren har ett viktigt ansvar att förbereda och avdramatisera proven för eleverna. I likhet med vad Lundahl (2010) säger verkar den praktiska utformningen av själva förberedelsen se olika ut och uppfattas otydligt av vissa elever. Lärarna har ett viktigt arbete som Hector- Stahre (2014b) berättar om och pedagogerna har som uppgift att förbereda sin elever. Däremot skiljer sig hennes åsikt i om att lärarinformationen som medföljer är tillräcklig i motsats till vad Statens offentliga utredningar föreslår. (SOU 2016:25)

Genom att eleverna har en positiv syn på proven och ser det som en rolig utmaning påverkas deras matematiska kunskaper förmodligen inte negativt, vilket annars kan vara en farhåga enligt Sjöberg och Silver (2014). Hade deras syn på proven varit negativ hade däremot en blockering i ämnet kunnat ske vilket inte gynnar deras kunskap i matematik. Då hade en framtida provsituation kunnat skapa mer negativa känslor hos eleverna. Som Bagger (2015) förklarar kan de nationella proven i matematik belysa elevers behov. Det kan tänkas att lärarna har synliggjort dessa behov tidigare än i årskurs tre. Detta kan också påverka att eleverna får en positiv syn på proven då de vet att deras lärare hjälper dem i den mån det går.

Med den insamling av empiri och fakta som har gjorts i arbetet kan enligt positivismen en framtida slutsats dras vilket Bryman beskriver (2011). Den förståelse som har skapats i arbetet är att olika delar påverkar elevers syn på proven. En sådan sak kan vara trivseln i skolan, stress eller lärarens samtal med eleverna. Det kan tänkas att dessa delar kan påverka eleverna olika mycket samt att det ser olika ut på skolan. Elevernas uppfattning av proven stämmer överens med tidigare forskning. Utan förändringar från skolverkets sida kan elever förslagsvis fortsätta ha en liknande syn.

7.2 Slutsatser

Studiens första frågeställning kan besvaras med att eleverna som deltog i enkätundersökningen har en övervägande positiv syn på proven. Den oro och nervositet som majoriteten av eleverna kände i olika grad i undersökningen fick en drastisk minskning efter att de genomfört proven. Eftersom deras egna ord om proven är övervägande positiva och 24 av 32 elever hade varit glada eller jätteglda om de hade proven varje år, dras slutsatsen att de är positivt inställda till proven. Däremot ska det inte glömmas att det finns elever som kan ha en negativ syn på proven och således få en negativ erfarenhet och kunskapsutveckling. I studiens undersökning antyder inte elevernas svar på att en negativ erfarenhet skapades av proven.

Den andra frågeställningen undersökte lärarens påverkan. Lärarens förhållningssätt som innebär att den förbereder och samtalar om proven med sina elever kan ha en lugnande och positiv effekt. I undersökningen kände sig ingen elev oförberedd att ha proven. Detta medför att läraren påverkar eleverna. Eleverna i undersökningen hade också i majoritet en känsla av att proven skulle gå bra. Av 32 elever svarade 20 elever ja om att det skulle gå bra och 9 elever svarade att det skulle gå lite bra. Det var 2 elever som svarade att det skulle gå mycket bra och 1 elev som inte svarade. Detta antyder på att läraren kan påverka eleverna att känna en trygghet att ha proven genom förberedelser och samtal. Samtalen som gör att eleverna också tänker att proven genomförs för att deras undervisning ska bli bättre och provresultaten hjälper läraren kan också få eleverna att känna en mindre press på sig själva. Som lärare har man en påverkan på eleverna och en positiv och lugn arbetsmiljö kan hjälpa ens elever.

7.3 Reflektioner

Som Hodgen och William (2016) föreslår finns en rad olika sätt att göra de summativa proven till ett formativt lärande. Om lärare använde dessa sätt för att planera sin undervisning gällande proven och fick samma och tydligare riktlinjer från Skolverket skulle alla elever bli informerade och förberedda på ett mer homogent sätt. Detta hade kunnat fungera som ett sätt för lärare att slippa planera om sin undervisning och påverkas av de nationella proven i den grad de gör idag. Om det redan fanns en mall för hur de skulle kunna tänkas arbeta med proven skulle deras tid kunna läggas på annat arbete. Samtidigt skulle lärarna inte då förbereda eleverna efter vad de tror ska komma på proven. Då skulle också elevernas syn kunna bli ännu positivare. Förhoppningsvis hade ingen elev heller behövt tro att den skulle gå om en klass om den inte klarade proven. Samtidigt är det viktigt att inte glömma att alla elever och klasser är olika och behöver förberedas och samtala om proven olika mycket. Tydligare riktlinjer från Skolverket hade förslagsvis kunnat underlätta arbetet kring de nationella proven i matematik för alla inblandade parter. I motsats kan man tänka att desto mindre förberedelse eleverna får för proven uppstår mer stress och nervositet hos dem. Detta skulle kunna bidra till en negativ syn på proven. Med tydligare och stramare riktlinjer från Skolverket skulle däremot en del av lärares egen självständighet försvinna. Det kan tänkas att lärare skulle kritisera detta.

Endast 6 av 32 elever i undersökningen svarade nej i frågan om de känner en stress och oro inför att ha proven. Frågan är om de resterande 26 eleverna kommer att känna en oro för proven om lärare fick tydligare riktlinjer om hur de ska förhålla sig till de nationella proven i årskurs tre. Som Statens offentliga utredningar (SOU 2016:25) föreslår bör lärarinformationen

förtydligas. Hade lärare tydligt vetat hur de bör använda exempelvis tidigare prov och uppgifter i sin undervisning samt veta och visa eleverna hur en provsituation går till hade en nervositet kunnat förminska. Lärarna kan också behöva veta hur de på bästa sätt ska förklara syftet med proven och hur de ska prata om proven. Genom detta skulle förmodligen Skolverkets syfte med proven mer sannolikt uppnås eftersom eleverna känner ett större lugn. Hade Skolverket även haft tydligare instruktioner och mer information med proven skulle alla elever i större utsträckning få samma information och förberedelse. Detta skulle kunna höja deras kunskap, sänka deras oro och se provsituationer som spännande. Således ökar möjligheten att alla elever får en likvärdig utbildning och bedömning inom de nationella proven vilket är ett av Skolverkets (2016a) största mål.

Bagger (2015) skriver om det extra stöd som kan göras för eleven vid behov. Däremot är det fortfarande oklart om det nationella provet i matematik visar att eleven behöver stöd i ämnet rent kunskapsmässigt. Elevens resultat på proven är kunskapsmätande och summativa och det är det som redovisas för Skolverket. Resultatet på provet visar nödvändigtvis inte om eleven behöver ett mer socialt stöd i form extra anpassningar. Ett stöd som innebär att eleven behöver sitta i ett annat rum eller ha en lärare bredvid sig under provtiden syns i slutändan inte genom de nationella proven i matematik. Detta synliggörs tidigare av elevens lärare. Som Lundahl (2010) förklarar lyckas läraren ändå ge eleverna en bedömning i de ämnen som inte har nationella prov. En tanke om vad för typ av stöd som ska uppmärksammas väcks i koppling till de nationella proven och om eleverna verkligen får det hypotetiska stöd som de i så fall behöver. Enligt Statens offentliga utredningar (SOU 2016:25) berör de nationella proven i matematik endast en del av kunskapsmålen. Då visar de nationella proven i matematik endast att eleven behöver stöd i en viss del av matematiken, fast den kanske behöver stöd i fler delar.

7.3.1 Egna reflektioner och fortsatta funderingar

Med min medverkan i undervisningen innan och under tiden eleverna skrev de nationella proven har jag hört elevernas samtal med varandra om med deras lärare. Eleverna kom också ofta till mig och var mycket nervösa då de hade hört hörsägner i liknelse som Sjöberg och Silfver (2014) berättar om. Vid informella tillfällen kom det fram att många elever trodde att de skulle behöva gå om en klass om de inte fick ett bra resultat på proven. Därför var det en aktuell fråga att ta med i enkätundersökningen. Däremot var det positivt nog ett färre antal elever som svarade ja på den frågan än vad jag trodde att det skulle vara.

Frågan om de nationella proven ger eleverna ett extra stöd vid ett sämre resultat är fortfarande otydligt. En farhåga om dubbel bestraffning är något jag skulle se som en möjlighet med proven om läraren förlitar sig för mycket på vilket resultat en elev får. Skulle en elev som är svag i matematik skriva proven i en del av matematiken som den är starkare i kanske inte detta synliggör att eleven behöver extra stöd av läraren ändå. Om elev X inte är säker på geometri men är säker på problemlösning och proven det året handlar mest om just problemlösning, borde rimligtvis läraren redan ha upptäckt vilka delar av matematiken elev X når upp till i kunskapskraven. Skulle inte läraren ha synliggjort denna elev skulle det i förlängning kunna leda till att eleven inte får det extra stöd och anpassningar den behöver. Eleven skulle då istället bli dubbelt bestraffad av ett bra resultat på en del av matematiken. Däremot kan det tänkas att lärare känner till alla sina elevers svagheter och styrkor och använder de nationella proven i matematik som ett extra bedömningsunderlag. Används

proven på ett sådan sätt är det förståeligt att lärare samtidigt är kritiska till den tid proven kräver av dem. Då kanske de känner att proven tar tid från viktig undervisning som kan hjälpa till att utveckla elevers redan kända svaga sidor.

7.3.2 Svaghet och ett annorlunda resultat

Då detta är en liten studie finns en stor svaghet i att den inte kan generaliseras till en högre grad. Däremot syns ett mönster i tidigare forskning och enkätundersökningens resultat i de flesta fall. En annan svaghet i studien är att den inte undersöker ett tidsperspektiv. Rimligtvis kan det vara så att elever känner en stress på grund av att proven går på tid. Den stress och nervositet som eleverna upplever kan också uppstå från deras hemmiljö och familj. Denna aspekt undersöks inte i arbetet. Det är också en nackdel i att inga följdfrågor har kunnat ställas till eleverna då det ibland uppstod spännande avvikelser i svaren. Det är också en vuxen som tolkar elevernas svar och har konstruerat frågorna vilket också blir ett barnperspektiv istället för barnets egna perspektiv. Hade en helt öppen fråga om de nationella proven i matematik ställts hade kanske barnets egna perspektiv svarat något helt annat. Å andra sidan är det mycket svårt att endast undersöka barnets egna perspektiv utan några riktlinjer. Då hade det kanske inte kunnat bli ett resultat att redovisa. Studien håller ändå en hög reliabilitet och validitet då den svarar på vad elevers syn är gällande de nationella proven. Det är troligt att eleverna hade svarat liknande om enkäten gjordes i framtiden, med undantag för minnesfaktorn. Ett annat resultat hade kunnat vara möjligt om eleverna inte trivdes på skolan. En dålig elevhälsa skulle förmodligen påverka att eleverna kände sig mer stressade eller ledsna över att ha prov. Hade inte heller eleverna sagt att de kände sig förberedda och att det skulle gå bra inför proven i den höga grad de svarade, hade förslagsvis också resultatet sett annorlunda ut.

En annan svaghet i studien är att den inte kompletteras med lärarintervjuer. På det sättet hade studien fått en mer heltäckande syn på vilka faktorer som kan påverka elevernas syn på proven. Däremot var huvudfokus på att undersöka ett elevperspektiv. Då jag har sett mycket av den förberedande undervisningen innan de nationella proven i matematik, är det känt att läraren använder tidigare diagnoser och prov som övning för eleverna. De repeterar också olika delar i matematiken inför proven. Därför kan eleverna bli mer förberedda att sedan genomföra proven. Som Lundahl (2012) menar styr lärarna undervisningen efter vad som förväntas komma på proven och enligt min erfarenhet finns det en sanning i det. Däremot föreslår PRIM-gruppen (2015) och Statens offentliga utredningar (SOU 2016:25) att lärare ska förbereda sina elever inför proven genom att använda tidigare prov och diagnoser. Då eleverna har förberetts inför proven upplever de kanske inte samma stress och nervositet som de skulle göra om de inte hade förberetts. Å andra sidan finns det en problematik i att läraren förbereder eleverna inför proven utefter vad de tror proven behandlar. En negativ aspekt av förberedelserna innan proven kan vara att eleverna känner att testen överdramatiseras menar Lundahl et al. (2015) och en högre grad stress och press uppstår. Bagger (2015) berättar om hur en marknad styr skolan och ett bra resultat på proven gör att skolan blir mer eftertraktad av föräldrar. Däremot är det alltid bra att eleverna får ett bra resultat på proven då det kunskapsmässigt kan bevisa att de når upp till vissa mål i läroplanen. Frågan är dock hur legitimt resultatet blir att jämföra med olika skolor och kommuner, eller på en nationell nivå.

7.3.3 Fortsatt forskning

Mina förhoppningar är att det medföljer en tydligare lärarinformation med de nationella proven. Hade alla lärare haft samma riktlinjer att gå efter gällande förberedelser och samtal med sina elever hade förmodligen en mer rättvis och likvärdig undervisningen och bedömning skapats. De nationella proven hade dessutom blivit mer legitima om det fanns mer insikt i hur proven används i praktiken vilket Lundahl (2010) också föreslår. Som Statens offentliga utredningar (SOU 22016:25) menar bör de nationella proven användas på ett sätt som lugnar eleverna och tidigare prov kan förslagsvis användas som övningstest. Problemet är dock att lärare bestämmer detta själva. Blir det en ändring i framtiden med en mer tydlig lärarinformation till proven utan att deras självständighet försvinner kan alla parter gynnas. Om fler riktlinjer sätts i hur lärare bör förbereda sina elever för att undvika och motverka stress, både innan, under och efter provsituationerna kan elevhälsan bli bättre. Det hade varit intressant att se om en sådan handling kunde hjälpa lärarnas arbete. Fortsättningsvis var resultatet spännande från fråga 19. Där var det många elever som svarade att de nationella proven i matematik i mångt och mycket fanns för deras lärares skull. En fortsatt följdfråga hade kunnat vara om eleverna tror att de får en bättre bedömning och undervisning på grund av de nationella proven i matematik. Eftersom eleverna tänker att proven hjälper lärarna så pass mycket hade det varit intressant att veta om lärarna också tycker det. Det hade också varit intressant att undersöka om elever som inte trivs i skolan och inte gillar att räkna matematik hade svarat lika positivt på enkätundersökningen. En skillnad om vad eleverna tror att syftet är med proven hade antagligen kunnat presenteras beroende på hur läraren samtalar om proven med eleverna.

7.3.4 Didaktiska konsekvenser

Som lärare är det viktigt att vara insatt i sina elevers utveckling och ha en planering för hur de ska bedömas oavsett om nationella prov förekommer i ett ämne och årskurs. En ökad insyn kan ske med hjälp av de nationella proven samtidigt som de endast täcker en liten del av vad eleverna ska uppnå utifrån läroplanen Lgr 11. Det är viktigt att vara medveten om att elever presterar olika på prov på grund av nervositet och oro, samt att vissa elever kan prestera bättre under en viss press. För att ens elever ska få bästa möjliga chans att lyckas på proven bör lärare förbereda eleverna på ett sätt som höjer deras kunskap i matematik oavsett proven. Samtidigt bör inte proven få för fokus eller ta tid från annan undervisning. Eleverna kan då ta skada av att proven får för mycket tid och blir överdramatiserade istället för avdramatiserade vilket ska vara målet. Det finns ett stort ansvar hos läraren att se till att sina elever inte stämplar sig som dåliga i matematik och att eleverna är införstådda med syftet av de nationella proven. Ingen elev ska tro att den behöver gå om en klass om den får ett dåligt resultat.

7.4 Avslutning

Som Regeringen (2011) säger kan de nationella proven endast bli legitima om de genomförs på ett samma sätt i alla skolor. Eleverna kan endast lyckas om de ges samma chans och förberedelse. Det är också då elevernas chans om en rättvis och likvärdig bedömning uppfylls. Det finns fortfarande en farhåga i att elever som inte presterar bra på proven i matematik, stämplar sig själv som dålig och får en sämre utvecklingskurva i ämnet. Arbetet ifrågasätter inte proven i sig, utan utformningen av hur läraren ska eller bör förbereda eleverna att genomföra proven på bästa möjliga sätt. Om proven görs på ett rättssäkert sätt uppfylls Skolverkets syfte och eleverna får en bra bedömning. Då får också eleverna en chans att visa

vad de kan utan att känna någon stress som kan försämra deras resultat. Det är då eleverna förhoppningsvis kan få en positiv syn på proven och matematik och undvika en försämrad elevhälsa. Det andra lärare kan ta med sig från arbetet är just att eleverna verkar förberedas för proven på olika sätt och detta kan påverka deras syn på proven. Till följd av elevernas syn kan deras elevhälsa och resultat påverkas. Därför är det viktigt att som lärare veta hur en ska samtala om proven och förbereda sina elever på ett rättssäkert och likartat sätt.

8. Referenser

8.1. Elektroniska källor

Johansson, A. (2014b) Sveriges radio. *Nationella prov i matematik gör svagaste eleverna till förlorare*. Stockholm: Sveriges radio AB. Publicerad 12/5-2014. Hämtad från: <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1637&artikel=5859842&playaudio=4947779>

Läraryrket (2014) *Nationella prov får lärare och elever att gå på knäna*. Hämtad 2017-04-10 från: <https://www.lararforbundet.se/artiklar/nationella-prov-far-larare-och-elever-att-ga-pa-knana>

Lundahl, C., Arensmeier, C., Bonnevier, J., Borgström, E., Lennqvist- Lindén, A-S., Nilsson, P., Sundberg, B., Sundhäll, M., Yassin, D., Wetterstrand, F. (2015) *De nationella proven och deras effekter i årskurs 6 och 9- en intervjustudie med elever, lärare och skolledare*. Skolverket. Hämtad 2017-05-10 från: https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Fbilaga%2FBlob%2Fpdf569.pdf%3Fk%3D569

Nilsson, A. (2014) *Elevhälsans uppdrag främjande, förebygga och stödja elevens utveckling mot målen*. Hämtad 2017-04-10 från: https://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.193348!/nilsson_web131003ny.pdf

PRIM-gruppen. (2015) *Stöd och anpassning*. Stockholm: PRIM-gruppen. Hämtad 2017-04-10 från: <http://www.su.se/primgruppen/matematik/%C3%A5k-3/anpassning>

Regeringen. (2011) *Uppdrag om nationella prov*. Hämtad 2017-04-01 från: <http://www.regeringen.se/49b70e/contentassets/5a353eeaadc94d6c9abb1e0274865356/uppdrag-om-nationella-prov>

Regeringskansliet. (2015) Utbildningsdepartementet, 2015. *Departementspromemoria. Fler obligatoriska ämnesprov i grundskolan m.m*. Publicerad 08.06.02, senast uppdaterad 15.04.02. Hämtad 2017-04-10. från: <http://www.regeringen.se/49b727/contentassets/6ba9b984b2b2449eaf19584658dc6af3/fler-obligatoriska-nationella-amnesprov-i-grundskolan-m.m>

Robson, C. (2013) *Barn stressade av läxor och prov*. Statistiska centralbyrån, 2013. Hämtad 2017-03-10 från: http://www.scb.se/Statistik/_Publikationer/LE0001_2013K04_TI_04_A05TI1304.pdf

Sjöberg & Silfver (2014, september). *Proven kan sänka elevers självbild*. Pedagogiska magasinet nr 3. Hämtad 2017-03-10 från: <http://pedagogiskamagasinet.se/proven-kan-sanka-elevers-sjlvbild/>

Skolverket (2010) *Inget slår en skicklig lärare. En dokumentation av sex konferenser 2010-tio föreläsares perspektiv*. Stockholm: Skolverket. Hämtad 2017-04-10 från: <http://>

www.folkhalsabergslagen.se/download/18.730cffe313141e1dc98800015066/1377689144885/Inget+sl%C3%A5+en+skicklig+I%C3%A4rare.pdf

Skolverket. (2011) *Kunskapsbedömning i skolan- praxis, begrepp, problem och möjligheter*. Stockholm: Skolverket. Hämtad 2017-06-01 från: https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FBlob%2Fpdf2660.pdf%3Fk%3D2660

Skolverket. (2014) *Så tycker lärarna om de nationella proven 2013*. Stockholm: Skolverket. Hämtad 2017-03-31 från: https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FBlob%2Fpdf3218.pdf%3Fk%3D3218

Skolverket. (2016a). *Nationella prov*. Stockholm: Skolverket. Hämtad 2017-03-31 från: <https://www.skolverket.se/bedomning/nationella-prov>

Skolverket. (2016b). *Attityder till skolan 2015*. Rapport 438. Stockholm: Skolverket. Hämtad: 2017-04-13 från: https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FBlob%2Fpdf3654.pdf%3Fk%3D3654

Skolverket. (2016c) *Nationella prov i matematik*. Stockholm: Skolverket. Hämtad 2017-04-08 från: <https://www.skolverket.se/bedomning/nationella-prov/alla-nationella-prov-i-skolan/arskurs-3/nationellt-prov-i-matematik-1.195709>

SOU 2016:25. *Likvärdigt, rättssäkert och effektivt- ett nytt nationellt system för kunskapsbedömning. Del 1. Betänkande av Utredningen av de nationella proven*. Stockholm: Elanders Sverige AB. Hämtad 2017-04-10 från: <http://www.regeringen.se/contentassets/990d3123ee704d65ac8b8f974bf7f81b/likvardigt-rattssakert-och-effektivt--ett-nytt-nationellt-system-for-kunskapsbedomning-del-1-av-2-sou-201625.pdf>

Sveriges radio (2014a) *”Trodde man fick gå om trean om man inte klarade provet”* Stockholm: Sveriges radio AB. Publicerad 11/3-2014. Hämtad från: <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=105&artikel=5805931>

Vetenskapsrådet. (2008). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Hämtad 2017-04-05 från: <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Vårdguiden. (2014) *Stress*. Hämtad X2017-05-17 från: <https://www.1177.se/Vastra-Gotaland/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Stress/>

8.2. Trycka källor

Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber AB.

Ejlertsson, G. (2014) *Enkäten i praktiken. En handbok i enkätmetodik.* (3. [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Hodgen, J. & Wiliam, D. (2006). *Mathematics inside the black box: assessment for learning in the mathematics classroom.* London: GL Assessment.

Hwang, P. & Nilsson, B. (2011). *Utvecklingspsykologi.* (3., rev. utg.) Stockholm: Natur och kultur.

Kylén, J. (2004). *Att få svar: intervju, enkät, observation.* (1. uppl.) Stockholm: Bonnier utbildning.

Lundahl, C. (2010) *Nationella prov- ett redskap med tvetydiga syften.* I Folke-Fichtelius, M. & Lundahl, C. (red.) (2010). *Bedömning i och av skolan: praktik, principer, politik.* (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur AB.

Lundahl, C. (2012) *Bedömning- att veta vad andra vet.* I Lundgren, U.P., Säljö, R. & Liberg, C. (red.) (2012). *Lärande, skola, bildning: grundbok för lärare.* (2., [rev. och uppdaterade] utg.) Stockholm: Natur & kultur

Trost, J. & Hultåker, O. (2016). *Enkätboken.* (5. [moderniserade och rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

9. Bilaga

9.1. Följebrev till enkätundersökning

Hej!

Mitt namn är Johanna och jag studerar min sista termin till grundskolelärare f-3 på Göteborgs universitet. I fyra år har jag under några perioder haft praktik på XX och nu arbetar jag med mitt examensarbete. Med anledning till detta skulle jag vilja göra en enkätundersökning i ditt barns klass. Enkäten undersöker elevers syn på de nationella proven i matematik och är anonym. Syftet med mitt arbete och enkätundersökningen är att undersöka elevers syn på de nationella proven och belysa vad som kan underlättas i en provsituation för barn. Enkäten består av ca 20 frågor och de flesta frågorna har svarsalternativ där de ska ringa in den smiley som de tycker stämmer mest med deras känsla när de skriver prov kopplat till matematik. Ett exempel på en fråga syns nedan.

”Så här känns det efter att jag har pratat med en lärare om NP i matte”

Med detta brev ber jag om målsmans godkännande för att ditt barn ska få fylla i min enkät samt att jag får använda enkätens svar i min studie. För att veta om ditt barn får medverka i enkätundersökningen och studien ber jag dig att meddela om ditt barn får medverka eller ej.

Intyget lämnas till en klasslärare.

Har ni några frågor så får ni gärna kontakta mig på min mail:
XX

**Med vänlig hälsning,
Johanna Olsson.**

Elevens namn

O Mitt barn får medverka i studien

O Mitt barn får inte medverka i studien

Målsmans namn

9.2. Enkätundersökning

Läs varje fråga och ringa in det du håller med i. Tänk inte efter för länge utan känn bara efter i magen vad du tycker. Det finns inget rätt eller fel och spelar ingen roll om du blir klar först eller sist. Meningen är att du själv ska få en förståelse för hur du tänker och känner.

1. Så här trivs jag i skolan:

2. Så här känner jag när jag ska skriva prov:

3. Så här känner jag när jag räknar matte:

Innan du hade de nationella proven i matematik:

4. **Innan NP i matte kände jag så här:**

5. Så här kändes det efter att jag pratat med en lärare om NP i matte:

6. Kände du dig nervös och orolig för att ha NP i matte?

JA LITE MYCKET NEJ

7. Kände du dig stressad av att ha NP i matte?

JA LITE MYCKET NEJ

8. Kände du dig förberedd för att ha NP i matte?

JA LITE MYCKET NEJ

9. Kände du att det ska gå bra att ha NP i matte?

JA LITE MYCKET NEJ

Efter att du har haft de nationella proven:

10. Hade du varit nervös om du skulle göra NP i matte igen?

JA LITE MYCKET NEJ

11. Är du orolig över att inte klara NP i matte?

JA LITE MYCKET NEJ

12. Är du orolig över att andra ska få ett bättre resultat än du?

JA LITE MYCKET NEJ

13. Känner du dig stressad över att få ett så bra resultat som möjligt på NP i matte?

JA LITE MYCKET NEJ

14. Är du nöjd över din insats på NP i matte?

JA LITE MYCKET NEJ

15. Har du trott att ditt resultat på NP i matte kan hjälpa till att avgöra om du får gå om en klass?

JA LITE MYCKET NEJ

16. Om jag hade NP i matte varje år hade jag känt mig så här:

17. Om jag aldrig hade NP i matte hade jag känt mig så här:

18. Om en kompis frågade dig om NP i matte, vad hade du sagt om dem då?
Svara gärna med tre ord.

19. Kan du ge en anledning till varför du tror att du har NP i matte?

20. **Efter** NP i matte kände jag så här:

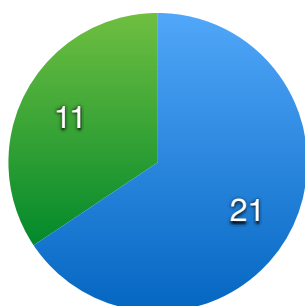
Tack för dina svar!

9.3 Resultat av enkätundersökning

Sammanställning av enkätundersökning. Totalt medverkade 32 elever.

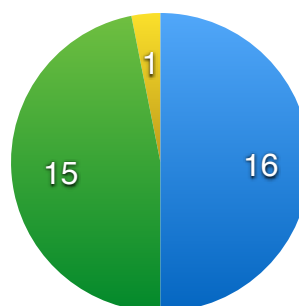
Fråga 1. Så här trivs jag i skolan

● Jätteglad ● Glad ● Sådär
● Ledsen

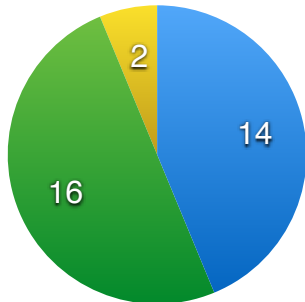
Fråga 2. Så här känner jag när jag ska skriva prov:

● Jätteglad ● Glad ● Sådär
● Ledsen

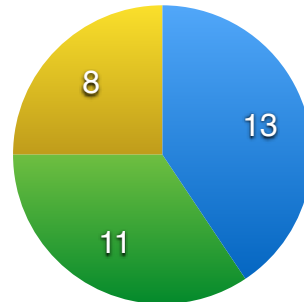
Fråga 3. Så här känner jag när jag räknar matte:

● Jätteglad ● Glad ● Sådär
● Ledsen

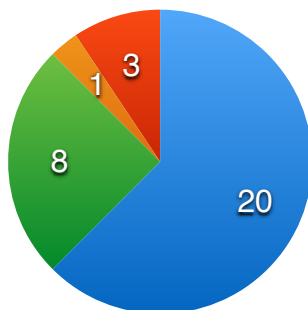
Fråga 4. Innan NP i matte kände jag så här:

● Jätteglad ● Glad ● Sådär
● Ledsen

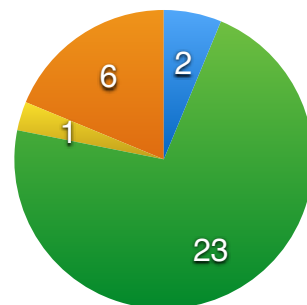
Fråga 5. Så här kändes det efter att jag pratat med en lärare om NP i matte:

● Jätteglad ● Glad
● Sådär ● Ledsen
● Inget svar

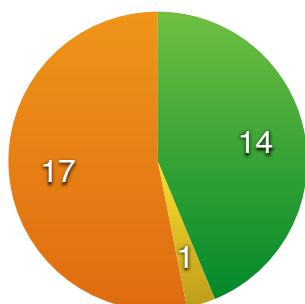
Fråga 6. Kände du dig nervös och orolig för att ha NP i matte?

● Ja ● Lite ● Mycket
● Nej

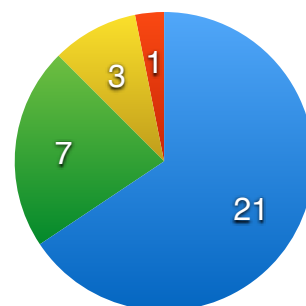
Fråga 7. Kände du dig stressad för att ha NP i matte?

● Ja ● Lite ● Mycket
● Nej

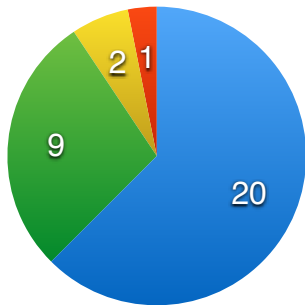
Fråga 8. Kände du dig förberedd för att ha NP i matte?

● Ja ● Lite ● Mycket
● Nej ● Inget svar

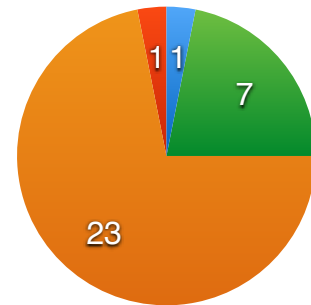
Fråga 9. Kände du att det skulle gå bra att ha att ha NP i matte?

● Ja ● Lite ● Mycket
● Nej ● Inget svar

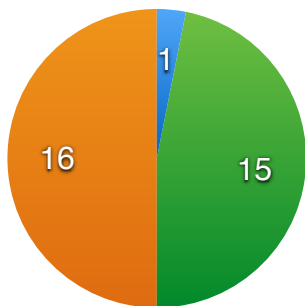
Fråga 10. Hade du varit nervös om du skulle göra NP i matte igen?

● Ja ● Lite ● Mycket ● Nej ● Inget svar

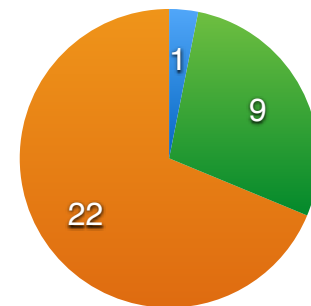
Fråga 11. Är du orolig över att inte klara NP i matte?

● Ja ● Lite ● Mycket ● Nej

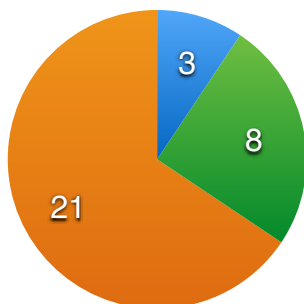
Fråga 12. Är du orolig över att andra ska få ett bättre resultat än du?

● Ja ● Lite ● Mycket ● Nej

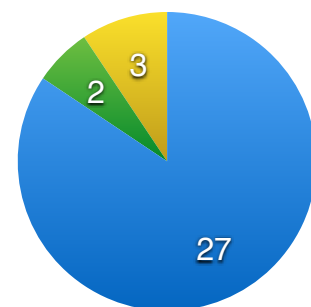
Fråga 13. Känner du dig stressad över att få ett så bra resultat som möjligt på NP i matte?

● Ja ● Lite ● Mycket ● Nej

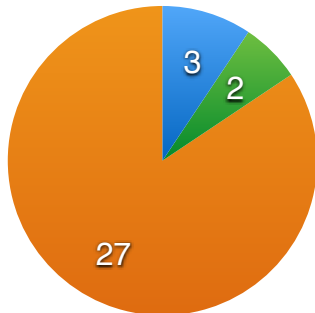
Fråga 14. Är du nöjd över din insats på NP i i matte?

● Ja ● Lite ● Mycket ● Nej

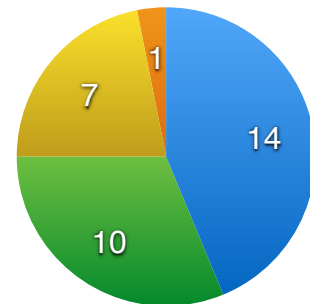
Fråga 15. Har du trott att ditt resultat på NP i matte kan hjälpa till att avgöra om du får gå jag om en klass?

● Ja ● Lite ● Mycket
● Nej

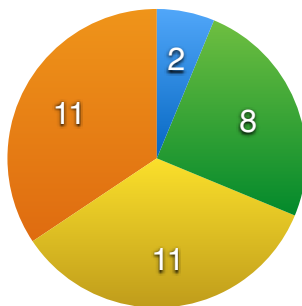
Fråga 16. Om jag hade NP i matte varje år hade känt så här:

● Jätteglad ● Glad ● Så där
● Ledsen

Fråga 17. Om jag aldrig hade NP i matte hade jag känt så här:

● Jätteglad ● Glad ● Så där
● Ledsen

Fråga 18. Om en kompis frågade dig om NP i matte, vad hade du sagt då?

- Det var lätt.
- Lite svårt men kul.
- Lätt och jätteroligt.
- Det var roligt.
- Dem var lätta.
- Det är roligt.
- Det gick bra.
- Lätt, bra.
- Roligt, ganska lätt, lugnt.
- Det är ok.
- Lätt, kul, roligt.
- Det var lätt och det var roligt.
- Det var kul.
- Det var enkelt.
- inget svar.
- inget svar.
- Det känns ok.
- Jag skulle säga att det är kul!
- Roligt, pirrigt och spännande.
- Ganska lätt.

- Det är roligt.
- Det är roligt.
- Det är kul.
- Det var roligt.
- Att det var lätt och roligt, lite svårt.
- Det är roligt. Det är till och med lättare än lektionerna.
- Det är lätt och svårt.
- Det var ganska kul och det var inte så farligt.
- Jag gjorde mitt bästa.
- Det var lätt, lättare än en lektion!
- Ganska roligt.
- Det var lätt men lite svårt.

Fråga 19. Kan du ge en anledning till varför du tror att du har NP i matte?

- Vi ska lära oss.
- Vet inte.
- Lärarna vet mer om oss nu.
- Lärarna får reda på vad vi behöver träna på.
- För det kollar hur bra lärt eleverna (antar lärarna)
- För att lärarna ska se vad du kan.
- För att lärarna ska se hur mycket dem har lärt sig.
- För att man ska se vad vad man har lärt sig och se vad man behöver träna på.
- För att man ska veta vad som är svårt.
- För att lärarna ska få veta vad barnen behöver lära sig.
- För att fröknarna ska se vad jag behöver träna på.
- För att se vad läraren har lärt oss bra.
- För att kolla hur bra man är.
- För att fröken skulle få veta vad vi behöver lära oss.
- Nej!
- inget svar.
- För att regeringen ska se till så att alla barn får samma utbildning.
- Till att testa att du har varit med.
- För att läraren ska veta vad vi behöver träna på.
- Vet inte?
- För att man ska bli bättre på matte och man tränar på det.
- Lärarna ska kolla om man har utvecklats.
- De ska se vad vi kan.
- Lärarna ska veta om man kan.
- För att vi kommer ha andra prov i sexan.
- För att titta hur bra klassen är i olika ämnen.
- För att se vad man kan.
- Dem testar och ser vad jag har lärt mig och vad dom behöver lära mig.
- Bli säker på alla begrepp.
- Fröknarna ska se hur duktig man är och för att träna.
- För att se hur du jobbar.
- Det är ett vanligt ämne.

Fråga 20. Efter NP i matte kände jag mig så här:

● Jätteglad	● Glad
● Sådär	● Ledsen
● Inget svar	

